

Own a house or apartment at

Flats
are available

Seashells

Atop Krupa Hills

VISAKHAPATNAM

Rs 5 lakhs
and above

And get the best of both worlds

Visakhapatnam- City of Destiny, is one of the fastest growing cities in India today With its Natural Port and Increasing Industrial, Business and Trade Activities, it offers unlimited opportunities.

Seashells

Atop Krupa Hills

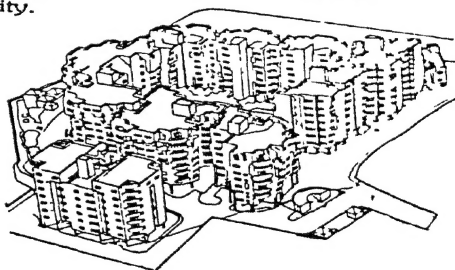
Green hills, golden beaches, cool sea breeze, swaying palms Believe it or not, we are not describing a holiday resort but an exclusive residential paradise called Seashells, located atop picturesque hills.

YES! At SEASHELLS
it will be an investment
in Peace & Prosperity.

Seashells offers you these exceptional facilities:

- ★ Adequate guest car park
- ★ Service shops
- ★ Meditation Hall
- ★ Maintenance Workshop
- ★ Club House

- ★ Swimming pool
- ★ Children's Play Corner
- ★ Tennis Court
- ★ Jogging Track
- ★ Landscaped green common plot with sitouts and walk arounds
- ★ Dish Antenna
- ★ Fire safety and fire fighting facilities
- ★ Adequate water supply Tubewell and Municipal Water
- ★ Gymnasium
- ★ Creche
- ★ Standby Generators for lift and other essential services

2, 3 & 4 BED ROOM APARTMENTS & ROW HOUSES

For more Information

Ugesh & Madhav Builders (P) Ltd.

11-2-1, Waltair Uplands, Visakhapatnam-530003

Phone: 66264 Cable KRUPA

Managing Director P.V. Ramaniah Raja

Madras:

RAJA RAMANIAH & CO

1-C Century Plaza, 560, Anna Salai P B No 1488, Madras-600018

Phone: 457101, 454667, Telex 041-6998 RRCO IN

Fax: (91) 44-458354 Cable KRUPA

Architects,

Design Planning Services (P) Ltd

Ahmedabad-380009

**FINANCE AVAILABLE FROM VYSYA BANK,
ANFIN HOMES, LIC. A.B.Homes & H.D.F.C.**

37th Year of Publication

4 3 2

జులై - 1992

సాహితీ సుధ

మారుని కూర్చుంటున్న సమంవిత కేశి రసప్రదంబు శృం
గార మహిజ నీరదము కంజముఖీ జన దృక్పథోర రా
కార జనీశ మండలము కాంత వనో జీమ వార్తి యావనం
బారము జెందువో వికృతి నందవి వాడె కృతార్థు డిమ్మహిన

—భర్తృహరి

గోవధ గావించి గోరోజనమ్ము రో - గార్తుల కొనగ బుణ్యాత్ము డగునె
ఫలశాఖి బడమొత్తి ఫలము లేటింవి భూ - సురుల కర్పించిన సుకృతి యగునె
నిండుతటాకంబు ఖండించి చేపల - మత్స్యభుక్కుల దన్న మాన్యు డగునె
గుడి గొట్టి యిటుకల గూరివి తులశ్శ్రీ - న్నలు రవించిన ధర్మవిరతు డగునె
ప్రబల పాతక పూర్ణు డల్పంపు సుకృత - మునను శుద్ధుండు గాకుండు ననుట విజమె
మదరిపు విఫాల మునిజన హృదయలోల - వేణుగోపాల భక్తవంశ్రాణ శీల

—వేణుగోపాల శతకం

‘జ గ తి’ - 2, కచేరీ రోడ్, మైలాపూర్, పి బి 2922, మద్రాసు - 600 004.
ఫోన్ : 76697 - చందా 2 సం॥లకు రు. 50-00- 4 సం॥లకు రు. 1000-00 - ఓవిక
చందా రు. 300-00. పాస్టల్ - 1000-00. విదేశాలకు : అ॥ తాలర్లు 75/-

ముఖచిత్రం : విలపిస్తున్న వృక్షరాజం

నిమ్మ తొనలు

మీ సెస్టర్ పెళ్లికి, నువ్వు పని గట్టుకు వెళ్లి, అంత శ్రద్ధగా పిలిచినా, ఈశోపుండి కూడా రాలేదు ఆ లలిత. మళ్ళీ పిలుస్తా వెందుకు మేనర్స్ లేని ఆ మనిషిని? - అని ప్రశ్నించింది శ్యామల.

సెస్టర్ పెళ్లికి ఎగాటినా, కనీసం నా మారేజ్ కైనా వస్తుందేమోనని ఆ? - అంది మాధవి.

‘లలిత రాకపోతే నీ పెళ్లి జరగదా? ఈ మహాతల్లి ఎక్కడని మీ ఆయన అడుగుతాడా?’

‘అదికాదు, చిట్టీ, - లలిత పెళ్లికి నేను నూట పదహార్లు చదివించాను. మరి అడబ్బు రాబట్టుకోవడా?’ అని మాధవి చిటకలో తేల్చేసరికి శ్యామల తెల్లబోయింది.

—యమ్ శ్రీనివాసరావు
ఫిరంగిపురం

శైలజా సురేషా ఒక సంవత్సరం బట్టి గాఢంగా ప్రేమించుకుంటున్నారు. నీతోడిదే లోకం, నీవు లేక పోతే లోకం వీకటి - అని ఒకరి కొకరు నమ్మకంగా చెప్పుకుంటున్నారు.

గడిచిన సాయంత్రం పార్కులో కలుసుకోలేక పోయినందుకు, చిక్క మోహంతో వచ్చాడు సురేష్.

‘శైలజా, నన్ను క్షమించానని చెప్పు
‘దేనికి?’

‘మనం అనుకున్న టైముకి నిన్న నేను పార్కుకి రాలేక పోయినందుకు’

‘ఓస్, అంతేకద! నీకోసం రెండు నిముషాలు చూసి, ఇంతలో మా బావ గోపి కనిపించేసరికి, అతని స్కూటర్ మీద, యిద్దరం ఫస్ట్ షో సెనిమా కెళ్లాం’ - అని శైలజా నవ్వుతూ చెప్పిందిగాని అతనికి గొంతుకలో రాయి పడ్డట్టయింది.

—పియమ్ సుందరరావు
విజయవాడ-8

ఏమండీ డా రుగారూ, నాకు కడు పులో మంటిగా ఉంటోందండీ - అని చెప్పుకున్నాడు వీరభద్రం.

‘కొత్త అవకాయ సీజను కద - మరికొస్త పట్టింది పుంటారు.’

‘అబ్బే, అబ్బే - నేను అవకాయ ముట్టను, మామిడి పళ్లు తినను’

‘మజ్జిగ దాహం పుచ్చుకోండి - ఆ మంట దానంతటదే చల్లబడుతుంది’.

‘డాక్టరుగారూ, ఆ పని చేస్తూనే ఉన్నాను. కాని, మజ్జిగతో చల్లారే మంట కాదిది.’

‘ఎన్నాళ్లుగా ఉంటోంది?’ అని డాక్టరుగారి ప్రశ్న.

‘మా పక్కవాటా వైద్యనాథం విసి ఆర్ కొన్నప్పట్నుంచీ!’

—కృష్ణశ్రీ
తెనాలి

సుజాతని ఒక పెద్ద కంపెనీవారు ఇంటర్వ్యూకి పిలిచారు. సహజంగా తెలివిగల సుజాత ప్రశ్నలన్నిటికీ టక టకా సమాధానాలు చెప్పింది. ఇంటర్వ్యూ బోర్డులో యిద్దరు మధ్యవయస్కులు, ఒక పెద్దాయన కూర్చున్నారు. మధ్యవయస్కుల మార్కులు సుజాతకే! కాని, అంతిమ నిర్ణయం పెద్దాయనది.

ఆయన అన్నారు: ‘అమ్మా నీవు చెప్పిన సమాధానాలన్నీ నచ్చాయి, వెరీ గుడ్. కాని ఒక్కటే అభ్యంతరం కనపడుతోంది. నీవు పంజాబ్ లో కొన్నాళ్ల పాటు వున్నానన్నావ్...’

‘అవును, సార్, మా ఫాదర్ అక్కడ ఉద్యోగం చేస్తున్నప్పుడు, నేను పంజాబ్ లోగాక కాశ్మీరులో ఉంటానా?’

‘ఏమిటి. మీ ఫాదర్ కాశ్మీరులో కూడా ఉద్యోగం చేశారా?’

‘లేదు, సార్, కాశ్మీరులోను అస్సామ్ లోను చేయలేదు. కలకత్తాలో మాత్రం చేశారు. కలకత్తాలో కొన్నాళ్లు వుంటే కమ్యూనిస్ట్ నవుతానా? పంజాబ్ లో ఉంటే మిలిటెంట్ నా? హైదరాబాదు పాత బస్తీలో ఉంటే నక్సలైట్ నా? కన్యాకుమారిలో ఉంటే...’

అవేళంగా మాట్లాడుతూ నాలిక కరుచుకున్న సుజాతని చూసి ముగ్గురు సభ్యులూ నవ్వుకు. ‘యు ఆర్ సెలెక్టెడ్’ అన్నారు.

—కె వెంకటరామ్
పామర్రు

తమ కీర్తి ప్రతాపాలు చెప్పుకొనే వారు, ఏనాటికీ గొప్పవారు కానేరరు.

నమ్మిన సిద్ధాంతాల కోసం ప్రాణం బలిపెట్టడానికి సిద్ధంగా వుండేవారికి ఓటమి వుండదు.

ప్రజాస్వామ్యం విజయవంతమయేందుకు, ప్రజాభిప్రాయమూ పౌర బాధ్యత ముఖ్యంగాలు —వెహ్రూ

జి. పుల్లారెడ్డి స్వచ్ఛమైన నేతి మిఠాయి

హైదరాబాదు

ఫోను : 230833

కర్నూలు

ఫోను : 20288, 21445

పాఠకుల తీర్పు

చందూర్ దంపతులకు; మీ యింట్లో గడిపిన రెండు మూడు గంటలు, నాకు ఒక సంవత్సరానికి సరిపడగల శక్తి, సంతోషం యిచ్చాయి. ఉండండి, అంతా నేనే దాచుకోను. సగం మోహన్ గారికి పంచుతాను - ప్రామిస్. దూరాన వున్న ఈ స్నేహితుల్ని ఎప్పుడన్నా గుర్తు చేసుకోండి. అఫ్ కోర్స్, మిమ్మల్ని నేను మరిచిపోనివ్వను.

—వాణీ మోహన్

గబరొనె-బొట్స్వానా

చందూర్ గారికి: నమస్తే; 'మూడు నగరాలు' గురించి సమీక్ష వ్యాసం రాసినందుకు మీకూ, క్షీరసాగరమ్ గారికి ఎంతో కృతజ్ఞుణి. సాహిత్యాభి మానులైన మీ విశిష్ట పాఠకు లందరికీ నా పుస్తకం పరిచయ మవడం ఎంతో సంతోష దాయకం. మీ దంపతుల వంటి సహృదయులు చదవాలనే కోరికే, ఈ పుస్తకం ప్రచురించడంలో ముఖ్య ద్వేషం.... జానకిరామ్ పోయారని విన్నాను. పండిన వయసులో రాలినా, ప్రాణం వివుక్కుమంది. వారి ఆత్మ కథ ఎంత సుందరమైనదో గదా! మీరు ఈసారి ఢిల్లీ వచ్చినప్పుడు మిత్ర బృందంతో ఓ రెండుగంటలైనా

గడపమని మా కోరిక. సాహిత్యాభి మానులూ, పిపాసులు వున్నారక్కడ.

—అమరేంద్ర

ఘజియాబాద్

యన్నార్ చందూర్ గారికి: మద్రాసు కబుర్లెగాక ఎన్నో విజ్ఞాన విశేషాలతో మనసుని రంజింప జేస్తుంది మీ 'డైరీ'. నిర్వాహకులకు, చదివేవారికి సాన్నిహిత్యం చేకూర్చే శీర్షిక 'పాఠకుల తీర్పు'.

—యల్ ఫణీంద్రనాథ్

ధర్మవరం

ప్రియమిత్రులు చందూర్ గారికి నమస్కారములు.... 'నా రాత్తు చక్రం' ఎంతో చక్కని విషయాలు అనుభవ పూర్వకమైన సంగతులు చెబుతుంది. ఆధునిక ఆంధ్ర చిత్ర కళకు 'కూర్చే' మహనీయుని సేవ అపూర్వము. తల్లాప్రగడ ప్రకాశ రాయుడు గారి జాపకాల ద్వారా, మరుగున పడిపోయిన వెలుగులు ఎంతో హృద్యంగా 'జగతి' ద్వారా వెలికి వస్తున్నాయి. నవ్యాంధ్ర చిత్ర కళా స్రవంతికి కారకుడైన 'కూర్చే' మహాశయుడు ఆంధ్రులకు చిరస్మరణీ యుడు.

—పిలకా లక్ష్మీనరసింమూరి

మద్రాసు-94

వెన్నెలకృతకావ్యాలు

జానపదం

గుడ్డేరు' - అనునంత వరకు వెన్నె
తుంది.

—వి సత్యవాణ
'నవంత్రి'లో

సుగంధపు మొక్కలు

పువ్వు, పుట్టగానే పరిమళించు
నన్నట్లు బాలికల హృదయములు
బాల్యమందలి ఆటపాటలందె పువ్వుల
వలె విచ్చుకొని పరిమళించును.
అనాదిగా బాల బాలికలు పాడుకొను
పాటలే అయినప్పటికిని అవి వారి
మనసులకు క్రొత్తగనే కనిపించి,
రంజింప చేసి ఉత్సాహపూరితులను
చేయును. 'కాళ్ళగజ్జ కంకాళమ్మ'తో
మొదలయిన అట 'ఒప్పలకుప్ప
ఒయ్యారి భామ'తో, గిర గిర తిరిగి,
సుబ్బిగొబ్బెమ్మా - సుఖము లియ్యవే.
తామర పువ్వుంటి తమ్ముణ్ణియ్యవే -
చేమంతి పువ్వుంటి చెల్లినియ్యవే -
మొగిలి పువ్వుంటి మొగుడినియ్యవే'
అను కిలకిలారావముల వరకు ప్రాకినా,
'మొగిలి రేకు వంటి మొగుణ్ణియ్యవే'
అను వేళ బాలికల డెందములందు
క్రొత్త పులకలు మొగ్గలు తొడుగు
తాయి. మొగ్గ తొడిగిన భావం
బావగారిని చూసి మర్యాద చేయుటకు
పురికొల్పి 'బావా బావా పన్నీరు -
బావను పట్టుక తన్నేరు - బావడి
గుంజకు కట్టేరు - చప్పడి గుడ్డరు

భారతదేశంలో దాదాపు 1300
సుగంధపు మొక్కలున్నాయి. నిమ్మ
గడి, రూషాగడి, కామాక్షి కసువు,
వట్టివేరు, పన్నీరు, దవనం, మరువం,
నీలగిరి మొదలైన మొక్కల నుంచి
తైలం తీసి అత్తర్లు, సెంట్లు పరి
మళాలు, శరీర సౌందర్యాన్నిచ్చే
కాన్స్ట్రక్ట్స్, సబ్బులు, అగరువత్తులు,
పిప్పరమెంట్లు, మత్తునిచ్చే పానీయాలు,
తాగే పానీయాలు, తీయని తినుబండా
రాలు, బేకరీలో కేకులు, బిస్కట్లు,
పాన్ మసాలాలు, జర్ల, వక్కపొడి
వగైరాల్లో, శరీర మర్దనానికి వాడే
తైలాలు, ఔషధాలు, దోమలు,
పురుగులను పారదోలే పదార్థాల
తయారీలో వాడుతున్నారు. నిమ్మగడ్డి
ఆకులను తేనీరులో వేసి, ఆరోగ్యం
కోసం సేవిస్తారు. సుగంధ తైలాలు,
పదార్థాలకు డిమాండు నానాటికి
అధికమవుతోంది.

—సంపాదకీయం
'అన్నదాత'

పాతికేళ్ల నాటి పిక్చర్

యన్ఎఆర్ వారి
'చదరంగం'

జీవిత మొక చదరంగం, జీవిత మొక పద్యవ్యూహం, జీవిత మొక కాదెదుల బండి - యిలాటివి వినడానికి బాగానే వుంటాయి గాని ఈ నానుడికి అనుగుణంగా కథ అల్లడం బాలా కష్టం. జీవిత మొక చదరంగం అనే మాట అతి ప్రాచీనం - ఇన్ డోర్ గేమ్స్ లోని 'ఛెస్' లా. చదరంగం మీద పాట కట్టారు, ఇద్దరు పెద్ద మనుషులు చదరంగం ఆడుతూ ఎత్తుపై ఎత్తులు వేయడంతో కథ ప్రారంభమవుతుంది. అయితే, కథాగమనంలో గాని కథ తీసుకొనే మలుపుల్లో గాని బుద్ధి జనితమగు ఎత్తుగడలేమీ కనిపించవు. కథానాయిక జమున; కథానాయిక బావ లేక భర్త హరనాథ్; కథానాయిక పెంపుడు తండ్రి యన్ఎవి రంగారావు. ఈ మూడూ ప్రధాన పాత్రలు. ఆ పాత్రల చిత్రణ, కళాకారులు ఆ పాత్రలని పోషించిన తీరు ప్రశంసనీయంగా వున్నాయి. చిలక్షణమైన వ్యక్తిత్వంతో కూడిన ఈ పాత్రలు ప్రేక్షకుని మెప్పిస్తాయి; జీవన్మందనతో రసానుభూతి కలిగిస్తాయి; కళ్లు చెమర్చే సన్నివేశాలగుండా యివి నడుస్తాయి. అయితే, ఈ మూడు పాత్రలలో గల వాస్తవికత

మిగతావాటిలో గాని యితివృత్తానికి రూపురేఖలు యివ్వడంలో గాని కనిపించదు... తమ్ముని భార్యబిడ్డలు డబ్బుకి గడ్డి తినే, కక్కుర్తి మనుషులని తెలిసి కూడా, పెంపుడు కూతురు పై వారు 'దొంగతనం' ఆరోపించినంత మాత్రాన, ముందు వెనకలు ఆలోచించకుండా నమ్మడం వల్ల పెంపుడు తండ్రి పాత్ర కొంతమేర దెబ్బ తింది. ముసలి తాత వేషంలో యన్ఎవి రంగారావు, ఎవరి ప్రేమాభిమానాలు ఏ పాటివో అంచనా వేయడంలో నాటకీయత చోటు చేసుకుంది. ఎక్కువ పిల్లలు గలవారికి తన ఆస్తి చెందాలని, సుపరిచిత సూర్యకాంతం విల్లు రాయడం, హాస్య రసపోషణలో ఒక భాగం. అటువంటిదే రమణారెడ్డి నన్యాసుల ముఠాలో చేరడం. కథని రకరకాల పట్టీలు కొట్టించినా, ముఖ్యులు ముగ్గురూ (యన్ఎవి రంగారావు, జమున, హరనాథ్) సాయం పట్టారు. మాటలూ పాటలూ సందర్భోచితంగా అతికాయి. దర్శకులు : యన్ఎవి రంగారావు.

—యన్నార్ చందూర్ సమీక్ష
'జగతి' - జూలై 1967

మానవ ప్రగతి

శాశ్వతమైన ప్రగతిని సాధించుకొనుటకు ప్రతి ఒక్కరూ ప్రయత్నించుట అవసరం

వాయిస్ ఆఫ్ అమెరికా

ప్రపంచ ప్రజానీకానికి ఎంతో పరిచితమైన 'వాయిస్ ఆఫ్ అమెరికా' (వి.ఓ.ఎ.) రేడియో ప్రసార వ్యవస్థ ఈ ఏడాదితో యాభయ్యేళ్లు పూర్తి చేసుకున్నది. 'హియర్ స్పీక్స్ ఎ వాయిస్ ఫ్రమ్ అమెరికా' అనే తొలి వాక్యంతో అనౌన్సర్ విలియం హర్రాల్ హీల్ 1942 ఫిబ్రవరి 24న 'వాయిస్ ఆఫ్ అమెరికా' రేడియో ప్రసారాలను ప్రారంభించారు. ఆ వెంటనే ప్రసారమైన పదిహేను నిమిషాల జర్మన్ భాషా కార్యక్రమంలో అనౌన్సర్ హీల్.... ఈ ప్రసారాలు నిష్కపటంగా, విశ్వసనీయంగా వుంటాయని శ్రోతలకు వాగ్దానం చేశారు. 'వార్త మంచిది కావచ్చు, వెడదిగా వుండవచ్చు. మేము మాత్రం మీకు వాస్తవాన్ని చెబుతాం' అని హీల్ స్పష్టికరించారు. రెండవ ప్రపంచ యుద్ధంలో అమెరికా ప్రవేశించిన 79 రోజుల అనంతరం 'వాయిస్ ఆఫ్ అమెరికా' రేడియో ప్రసారాలు ప్రారంభమయ్యాయి. శ్రోతల విశ్వాసాన్ని,

అసక్తిని మారగొనేందుకు 'వాయిస్ ఆఫ్ అమెరికా' తన 1960 నాటి 'భార్డర్' ప్రకారం కొన్ని మారదర్శక సూత్రాలకు కట్టుబడి పనిచేస్తుంది. ఆ 'భార్డర్' లోని అంశాలను బట్టి వి.ఓ.ఎ. విశ్వసనీయమైన, వాస్తవికమైన వార్తలను అందిస్తుంది. వార్తలు ఖచ్చితమైనవిగా, విషయ సంబంధమైనవిగా, సమగ్రంగా వుంటాయి. అమెరికన్ సమాజంలోని ఏ ఒక్క భాగానికో కాక మొత్తం అమెరికాకే ప్రాతినిధ్యం వహిస్తుంది. అందువల్ల వి.ఓ.ఎ. అమెరికన్ ఆలోచనలను, సంస్థలను గురించి తులనాత్మకంగా, సమగ్రంగా ప్రపంచానికి చెప్పగలుగుతుంది. అమెరికా ప్రస్తుత విధానాలను గురించి వి.ఓ.ఎ. స్పష్టంగా, సమర్థంగా తెలియజేస్తుంది.... బాధ్యతాయుతమైన చర్యలను, అభిప్రాయాలను అందిస్తుంది. ప్రపంచంలో సంభవించే పరిణామాలను ఎప్పటికప్పుడు రేడియో శ్రోతలకు అందజేసేందుకై ప్రతినిత్యం ప్రపంచ వ్యాప్తంగా వున్న 24 వి.ఓ.ఎ. 'న్యూస్ బ్యూరో'ల నుంచి విలేఖరులు తమ వ్యాఖ్యానా

అను 'సెంట్రల్ న్యూస్ రూమ్'కి బెలిఫోన్ ద్వారా చేరవేసారు. అక్కడ వాటిని 'బేస్' చేసి శ్రోతల కోసం పునఃప్రసారం చేస్తారు. ఇప్పుడు వి.ఓ.వి. తన కార్యక్రమాలకు 12 కోట్ల మందికి పైగా శ్రోతలను సంపాదించుకున్నది. రోజుకి సగటున వచ్చే 180 'న్యూస్ ఐటమ్స్' అంగం లోను ; ఇంకా 46 భాషలలోను ప్రసారం చేస్తుంటుంది..... (అమెరికా సమాచార శాఖ)

మన అక్షరాస్యత

అక్షరాస్యత ప్రగతి 1981-91 సం॥ల మధ్య 8.55 శాతంగా ఉన్నది. ఇది 1971-81 సం॥ల మధ్య 6.97 శాతంగా ఉండేది. ఈ దశాబ్దంలో మహిళల అక్షరాస్యత (9.67 శాతం) పురుష అక్షరాస్యత (7.49 శాతం) కన్నా అధికంగా వుంది. 1981 సం॥లో 7 సం॥లు పైబడిన అక్షరాస్యులు 234 మిలియన్ల మంది కాగా వీరి సంఖ్య 1991 నాటికి 352 మిలియన్లకు పెరిగింది. ఇదే కాలానికి ఇదే వయస్సు వర్గంలోని నిరక్షరాస్యుల సంఖ్య 302 మిలియన్ల నుండి 324 మిలియన్లకు పెరిగింది. కేరళలో అక్షరాస్యత అత్యధికంగా 90.59 శాతము ఉండగా, తర్వాతి స్థానాలను వరుసగా మిజోరం (81.23 శాతము), లక్షద్వీప్ (79.23 శాతము), చండీగఢ్ (78.73 శాతం)లు ఆక్రమిస్తు

న్నాయి. బీహార్ (38.54 శాతము) రాజస్థాన్ (38.81 శాతము), దాద్రా నాగర్ హవేలీ (39.54 శాతము) - అట్రడుగు స్థానాల నాక్రమింపాయి. మహిళల అక్షరాస్యతలో పెరుగుదల సిక్కిం, లక్షద్వీప్, నాగాలాండ్, డామన్, డయ్యు, హర్యాన, మణి పూర్, అండమాన్ నికోబార్ దీవులు, పాండిచేరి, త్రిపుర, కేరళ ప్రాంతాలలో గణనీయంగా ఉన్నది. అక్షరాస్యత జాతీయ స్థాయిలో 52.11 శాతాన్ని మించి 52 రాష్ట్రాలు, కేంద్ర పాలిత ప్రాంతాల్లో ఉన్నది. అయితే బీహార్, రాజస్థాన్, అరుణాచల్ ప్రదేశ్, ఉత్తరప్రదేశ్, ఆంధ్రప్రదేశ్, మేఘాలయా, ఒరిస్సా, దాద్రానగర్ - హవేలీలలో మాత్రం అక్షరాస్యత శాతం జాతీయ సగటుకన్నా తక్కువగా వున్నది..... (ప్రెస్ ఇన్ ఫర్మేషన్ బ్యూరో)

మట్టి నేషనల్స్

బహుళ జాతి కంపెనీలకు (మట్టి నేషనల్స్) ఇచ్చే అహ్వానం మన దేశ ప్రయోజనాల కొరకేనని పదే పదే ప్రకటనలు చేస్తున్నారు. భారత కంపెనీలలో పై స్థాయిలోని అధి కార్యకు ఎంత వేతనాలివ్వాలి, ఏయే సౌకర్యాలు ఎంతవరకు కల్పించాలి, ఆయా కంపెనీలో భారత ప్రభుత్వ విధానాలను అనుసరిస్తున్నాయో లేదో చూడడానికి 'కేంద్ర ప్రభుత్వంలో' 'డిపార్ట్మెంట్ ఆఫ్ కంపెనీ అఫేర్స్'

భారతీయ అధికారుల కిచ్చే నెలసరి వేతనం రు. 20,000 లు లేదా రు. 25,000 కూడా అనువితంగా కనిపిస్తుంది. భారతదేశంలో ఉండే విదేశీయుడికి ప్రతినెలా రు. 9 లక్షల వేతనం ఇవ్వడం అన్యాయం. చానిపై పన్ను ఆ అధికారి కాక, బహుళ జాతి కంపెనీయే భరిస్తుందట. ఒకే పనిచేసే భారతీయ, విదేశీ అధికారుల మధ్య వేతనంలోని తేడా (36 రెట్లు) భారతీయ అధికారికి అవమానం కాదా ? ఈ అత్యధిక వేతనాల ప్రభావం ఆయా కంపెనీల ఉత్పత్తులపై పడదా ? జర్మనీలో విద్యుదుత్పత్తి చేసే నేమెన్స్ కంపెనీకి మన దేశంలో విద్యుదుత్పత్తి కేంద్ర స్థాపనకు అనుమతి ఇవ్వవచ్చును. ఆ కంపెనీ కార్మికులకు ఇచ్చే కనీస వేతనం రోజూ రు. 50/- మాత్రమే. కాని ముఖ్య వ్యవస్థాపకుడయిన జర్మన్ అధికారికి నెలకు రు. 9 లక్షలు (రోజూ రు. 30,000/-). దీని ప్రభావం ఏ విధంగా ఉంటుంది ? .... (సర్వోదయ పై సర్కిసు

*****

వృత్తి

మీరు విన్నవి మీ అనుభవంలో వున్నవీ పదిమందికీ చెబితే బావుంటా
యనుకొనే 'జో క్స్', నిమ్మతొనలు శీర్షికలో ప్రచురింపబడతాయి. ఈ పత్రికకు
సంబంధించిన సూచనలకు, విమర్శలకు 'పాఠకుల తీర్పు'. ఈ పత్రికలో వెలు
వడేపన్నీ మా అంతట మేము కోరి వ్రాయించేవి - అంచేత, ప్రచురణ నిమిత్తం
వ్యాసాలూ, కథలూ, కవితలూ పంపవద్దు. ఎప్పడైనా అవసరమైతే, మేమే అడుగు
తాము.... చందా 24 సంవత్సరాలకు : ఏబై రూపాయిలు.

JAGATI - 2, Kutchery Road, P.B. 2922, Mylapore, Madras-600004.

❀ ❀

?

“Dad, I am told but for Sampati the Vanaras could not have found out the whereabouts of Seeta. Who is this Sampati?” asked Raghu.

“He was the brother of Jatayu that intercepted Ravana while he was abducting Seeta. In the fight Jatayu lost his wings but kept himself alive till Rama came that way and guided him to follow the southern direction,” said Raghu’s Father.

“Oh, those mighty winged birds that trace their ancestry to Vinata’s Son, Garuda, who served Lord Vihenu as a helicopter,” observed Raghu.

“That is bad, impolite and improper - helicopter requires fuel and perfect mechanism but Garuda, the mythical bird, derives its supernatural strength from the grace of God. Coming back to your question, when Jatayu and Sapatī were quite young and exuberant, they soared high into the sky and the scorching heat made them pay for their rashness. Sampati while saving the brother lost his wings and they both fell down at different spots. Wise man Nishakara looked into the future and consoled Sampati that he would get back his wings after completing *Rama Karya* - that means informing Vanaras about the hideout of Seeta in Lanka. That he did and got back his wings,” explained Raghu’s Father.

Swadharma Swaarajya Sangha

(Director : BVSS Mani

Beehive Bldgs - 29, Prakasam Road, Madras - 600103.

సలహాలు యన్నార్ చందూర్

వినదగు నెవ్వరు సెప్పిన - విని సంతనె వేగవడక వివరింపదగుం - గని కల నిజము దెలిసిన - మనుజుడె పో నీతిపరుడు మహిలో సుమతీ.... ఎవరేమి చెప్పినా మధ్యలో మాట తుంచేయకుండా, ఓపికగా, వివరంతా వినాలి. అలా విన్న మీదట మనలో మనం తర్జన భర్జన చేసుకు, ఏది మనకు అనుకూలంగా ఉంటుందో, ఆ మార్గం తొక్కాలి. దానినే స్వ ధర్మం తెలుసుకోవడమనీ, స్వధర్మా చరణ అనీ అంటారు. ఎవరి ధర్మం వారు తెలుసుకోవడం, ఎవరి మార్గం వారు అనుసరించడం, మాటలలో చెప్పినంత తేలికకాదు. 'వినదగు నెవ్వరు చెప్పిన' అనేది మనకి తెలుసు. కాని, ఎదుటవారిని పూర్తిగా చెప్ప నీయకుండానే మన అభిప్రాయాలతో ఢీ కొంటాం. మాట చొరనివ్వకపోవడ మనేది కొందరి స్వభావ లక్షణం.

అలాగే కొందరికి అడగకుండానే సలహాలు చెప్పే అలవాటు ఉంటుంది. పొరబాటున నోరు తెరిచి అడిగామా, వారి సలహా పాటించే దాకా మనని వదిలి పెట్టరు. ఈ లోకంలో అతి కిష్టమైనది తనని తాను తెలుసు కోవ డం, అతి తేలికైనది సలహాలు యివ్వ

డం - అని వెనకటికి ఒక పెద్ద మనిషి అన్నాడు. ఈవిధ సలహాలు యివ్వటం కొందరికి ఎంతో యిష్టం. తమ సువర్ణాభిప్రాయంతో మనని ఒక దరికి జేరుస్తున్నామని వారు అను కుంటారు. కొన్నిలర్ కాదు, కొన్నిలర్ కొన్నిలర్, అడ్వయజర్ రెండు మాట లకీ అర్థం సూలంగా ఒకటే అయినప్ప టికీ, వృత్తిపరంగా సలహాలు చెప్పే వారిని కొన్నిలర్స్ అంటారు. భార్యా భర్తలు కీచులాడుకుంటే, వారి దాం పత్య బంధం నిలిచేందుకు ఉపాయం చెప్పే సలహాదారుని 'మారేజ్ కొన్సె లర్' అంటారు. సామాజిక సమస్య లకు వృత్తిపరమైన సలహాలు చెప్పే కొన్నిలర్స్, ఈ మధ్యనే ఎక్కువవు తున్నారు. ఇక, అడ్వయజర్స్ అం టారు. రాష్ట్రపతి పాలన ఒక ప్రాంతంలో విధించినప్పుడు, గవ ర్నరుగారు నలుగురు ముగురు ఉన్న తోద్యోగులని తన సలహాదారులుగా వేసుకుంటారు. కొన్నిలర్నూ, అడ్వయి జర్నూగాక, కన్ఫ్లెటెంట్స్ అని మరొక తరహా సలహాదారులు కూడా వున్నారు. సలహాదారు పని సలహా యివ్వడంతో పూర్తయిపోతుంది - అవతలవారు తన సలహా పాటించారా

లేదా అనేది అతనికి అనవసరం ; అనక్తి కూడా ఉండదు.

మన సంప్రదాయంలో విష్ణువే పృథ్వీపతి - అంటే, రాజుగారు దేవుడితో సమానం. మనకే కాదు - చాలా దేశాలలో అదే పద్ధతి. అందుకే ఇంగ్లీషులోని సామెత The king can do no wrong. రాజెప్పుడూ తప్పు చేయడు ; పొరబాటు పడడు గనక ప్రజలందరూ ఆయనని దేవుని అవతారంగా భావిస్తూ, విధేయులై మనులుకోవాలి.

అయితే, ఈ రాజులు చేసిన తప్పులే, వీరి తప్పటడుగులే మొత్తం మానవ చరిత్ర. రాజకార్యనిర్వహణలో సమస్తం తనకు తెలియగల అవకాశం లేదు గనక, మంత్రాంగం చెప్పగల మంత్రానిని నియమించుకొనేవాడు రాజు. ఈ మంత్రులు కొందరు సుబుద్ధులూ, మరికొందరు దుష్టబుద్ధులూ అవటం వల్ల, తన స్థానాన్ని భద్రంగా కాపాడే రాజు గురువుని ఆశ్రయించాడు ; రాజుకే గురువు గనక, రాజుతో సహా, రాజకొలుపులోని వారందరూ ఆయన మాట శిరసావహించేవారు. అమాత్య వరుడు, అంటే మంత్రి చెప్పేది సలహా ; రాజగురువు చెప్పేది ఉపదేశం ; అంతిమ నిర్ణయం రాజుగారిది. ప్రస్తుతం మనకి అధికార పక్షమూ, ప్రతి పక్షమూ ఉన్నట్టు - వీరిద్దరూ వ్యవహరించేవారు. వీరు గాక సేనాధిపతి - ఆర్మీ ఛీఫ్ - విడిగా వుండేవాడు. జైత్ర యాత్రలోను, అనగా పొరుగు

రాజ్యాలు కలుపుకొనేందుకు దండెత్తడంలోను, తమ నగర రక్షణలోను - నగరమనగా అప్పట్లో నాలుగు వైపులా బురుజులు గల కోట - ఈ కోటను రక్షించడంలోను తప్ప, సేనాధిపతి సలహా ఎవరూ అడిగేవారు కాదు ; రాజకార్య నిర్వహణలో ఆయన కెటువంటి పాత్రా ఉండేవి కాదు మన జానపద సాహిత్యమంతా రాజుగారి చుట్టూవున్న ఈ త్రిమూర్తుల - రాజ గురువు, మంత్రి, సేనాధిపతుల చుట్టూ అల్లినదే !

రాజుగారు సలహాలు వుప్పుకుంటారు. కాని, రాజనీతి సారమెరిగి, తనకి తానుగా నిర్ణయం తీసుకోవాలి. ఆ నిశ్చల బుద్ధిగల రాజులు ఎక్కువ కాలం పాలించారు ; అది లేనివారు తొందరలోనే సింహాసన భ్రష్టులయ్యారు. సన్నిహితులు చెప్పే సలహాని, వివరించి తెలుసుకోగల శక్తి, సంపన్నునికైనా సరే, సామాన్యునికైనా సరే ఖచ్చితంగా ఉండాలి,

సలహాలు యిచ్చేవారిలో సవ్విం తనులు, సంశయాత్ములు వుంటారు. సంశయాత్ములని దుశ్చింతనులు అనలేము - డౌటింగ్ థామస్లు. దేని గురించీ స్థిరమైన అభిప్రాయంలేని వీక్లింగ్స్ - నీరసులు. అటువంటి వారు చెప్పే సలహా, ఎదుటివారికి ఏ విధంగానూ ఉపకరించదు సరిగదా, విష్కారణంగా గోతిలోకి దింపుతుంది. తాము తలమునకా కష్టాల్లో వుండి, ఎదుటవారినేదో లేవనెత్తుదామనుకొని, అడగని సలహాలిస్తూ వుం

టారు కొందరు. వాటినంత సీరియస్ గా తీసుకోకూడదు - వినేసి పూరు కోవాలి.

సలహా ఎందుకు కోరుతారు? మనసులో ఏదో సందేహం మొలకెత్తడం వల్ల! ఇటూ అటూ అని మనసు పూగిన లాడుతూంటుంది. ఎటు అడుగు వేయడానికి ధైర్యం చాలదు. కాలమే పరిష్కరిస్తుందని కొన్నిటి విషయంలో సరిపెట్టుకోలేము..... సుభద్ర, సూర్యారావు మనస్ఫూర్తిగా ప్రేమించుకున్నారు; ఇద్దరికీ ఉద్యోగాలు వున్నాయి; ఎవరి మీదా ఆధారపడనవసరంలేదు; కాని, కులం కారణంగా సుభద్ర తలిదండ్రులు అభ్యంతరం చెబుతున్నారు. చెల్లెళ్ళకి పెళ్ళి కాదేమోనని వారి భయం. సుభద్ర ఏం చేయాలి? ఆలోచించండి.... రాజారావుకి ఢిల్లీలో మంచి వుద్యోగం వచ్చింది; జీతం ఎక్కువ, పెరుగుదలకి అవకాశాలు వున్నాయి; 'ఉన్న ఊళ్లో ఉంటున్నాం; అమ్మా నాన్నా ఇరవై కిలోమీటర్ల దూరంలో, అరగంట ప్రయాణంలో ఉన్నాం; అమ్మాయి చిన్నదైనా, అబ్బాయిని వేసవి అయ్యాక 'యల్ కెజి' లో చేర్చించాలి. విజయవాడ వాదిలి నేను ఢిల్లీ రాదలుచుకోలేదు; మీరు వెళ్ళడం నా కిష్టంలేదు' - సుమిత్ర అంది రాజారావు ఏం చేయాలి?... మీరు చెబుతారా?... మరొకటి: 'ఎమ్డి పాసయారు-హాయిగా నర్సింగ్ హోమ్ పెట్టుకు, కలిగిన వారి దగ్గర పుచ్చుకు, పేదలకు ఉచితంగా వైద్యం చేస్తూ,

మీ చదువుని సద్వినియోగ పరచుకోవచ్చు - ఒరిస్సా ప్రాంతాల వున్న పల్లెటూరికి వెళ్ళానంటారేమిటి? ఆ ప్రజా సేవ ఏదో యిక్కడ చేయవచ్చు కదా' - అంటుంది సునంద. కాని, సునంద భర్తకి బాగా వెనుకబడ్డ ప్రాంతాలలో సెటిలై, ఆల్బర్ట్ స్వీట్జర్ మాదిరి ఆదర్శవంతంగా బతకాలనే ఆశయం. సునంద ఏం చేయాలి? శ్రీరామ చంద్రుని వెంట అరణ్య వాసానికి వెళ్ళిన సీతాదేవికాదే తను.... ఇటు వంటి కొరుకువడని సమస్యలు అంకురించినప్పుడే, సలహాలు కావాలనుకొంటారు.... ఆ సలహా చేప్పేవారు ఉన్నతాత్మలు అయితే, పాటించిన వారి జీవితం శోభాయమాన మవుతుంది.

'మీ మంచి కోరి నేను చెబుతున్నాను - వినండి' అనే ధోరణిలో ఏనాడూ సలహా అనేది ఉండకూడదు. చేప్పేవారి అధిక్యత కించిత్ కూడా వెల్లడి కాకూడదు. 'నాకు తోచినది చెబుతున్నాను - మీకుగా మీరు ఆలోచించుకోండి' - అని సూచిస్తున్నట్లుగా వుండాలి మనం చెప్పే సలహా.

భార్యా భర్తలు ఒకరికొకరు, తలిదండ్రులు పిల్లలకు, అధ్యాపకులు విద్యార్థులకు, పెద్దలు చిన్నవాళ్ళకు చెప్పే సలహాలు, వారు అడక్కుండా చెప్పే ఉచిత సలహాలు, కేవలం నిరర్థకమైనవి. తల పూపుతారే తప్ప ఎవరి మోరాస వారు పయనిస్తారు.

అవతలవారు తమ సమస్య చెప్పుకు, మనని అడిగినప్పుడే, మన

అభిప్రాయం చెప్పాలి; సలహా
యివ్వాలి. ఆ సలహాని వారు తమ
జీవన పరిస్థితులకి అనుగుణంగా విశ్లే
షణ చేసుకు, ఎంతమేర అచరణ
సాధ్యమో, వివరంగా తెలుసు
కుంటారు. అందుకనే 'వినినంతనే
వేగపడక వివరింపదగున్' అన్నారు.

**('ఆకాశవాణి' మద్రాసు కేంద్ర
ప్రసారితం - మే 18, 1992**

ఒక మంచి పనికి తిలోదకాలు
యివ్వదల్చుకుంటే, మీరు చేయ
వలసింది ఒక్కటే - కమిటీ వేయటం !

—కెట్టరింగ్

ఈ రోజులలో డబ్బు మాట్లాడటం
లేదు - మాటా పలుకూ చేకుండా వెళ్లి
పోతున్నది.

—రెడివింగ్స్

అభూత కల్పనలు సృష్టించుకు
ఆనందించడంలో మానవజాతి గల
అనక్తి అనూహ్యమైనది

—సోమర్సెట్ మామ్

ఆనందమనేది మనలోనూ లేదూ,
వెలుపలనూ లేదు - విశ్వాత్మతో
మనం ఏర్పరుచుకొనే సమాధానంలో
వుంది.

—పాస్కల్

జీవితంలో విజయానికి పది
సూత్రాలు ఉన్నాయి. మొదటిది :
మనకి కావల్సినది తెలుసుకోవడం ;
రెండవది : ఆ తెలుసుకున్నది అచరణ
లో పెట్టడం, మిగతా ఎనిమిదీ ఆ
రెండింటికీ కాపీలు. —వార్ని రైట్

మాలతీ చందూర్ నవలలు

వైశాఖి	16-50
కాంచనమ్మగం	16-50
భూమి పుత్రి	16-00
మధుర స్మృతులు	14-00
ఓ మనిషికథ	16-00
ఏమిటీ జీవితాలు	12-00
మనసులోని మనసు	25-00
అలోచించు	9-00
రాగరక్తిమ	18-00
మేఘాల మేలిముసుగు	16-00
కలల వెలుగు	15-00
బ్రతకనేర్చిన జాణ	14-00
జయలక్ష్మి	20-00
కృష్ణవేణి	20-00
ఏది గమ్యం ఏది మార్గం	15-00
ఎన్ని మెట్లెక్కినా....	18-00
సద్యోగం	15-00
లావణ్య	14-00

ఇవిగాక

వంటలు - పిండివంటలు	48-00
ప్రశ్నలు - జవాబులు	15-00
జాబులు - జవాబులు	13-00
అలికయ - కుటు	30-00
అందాలు - అలంకారాలు	15-00
మహిళలకు మధురజీవనం	7-50
దాంపత్య జీవితం	12-50

క్వా లి టీ ప బ్లి ష ర్స్ విజయవాడ-2

'నా రాట్న చక్రం'

తల్లా ప్రగడ ప్రకాశరాయడు

గాంధీ గారికి సత్యాగ్రహోద్యమం, నిర్మాణ కార్యక్రమం రెండూ సీత్రాల వంటివి ; రెండూ పరస్పర ఆశ్రితాలు. రాజకీయ పదవులు ఆశించకుండా, గాంధీజీమీకి కట్టుబడి, నిర్మాణ కార్యక్రమానికి అంకితమైన 'మహానుభావులలో' ప్రకాశరాయడు గారొకరు.... వారి జీవిత గాథలోని సంక్షిప్త భాగాలివి.

అప్పటికి కింకను ఆంధ్రజిల్లాలు మద్రాసు సంయుక్త రాష్ట్రంలోనే కలిసి యుండెను. 'Go and report yourself for duty before Anantapur District Collector' అని telegram వచ్చింది మద్రాసు నుండి. రాట్నం చేత బట్టుకొని, నా దొడ్లో పండించుకొన్న ఎత్తుదూది (నూలు) చొక్కా వేసుకొని, వింపిరిజుట్టుతో అనంతపురానికి రైలెక్కాను. ఈ యుద్యోగానికి నియమింపబడతానని నేను కల గూడ కనలేదు. నాకు తెలియకుండా, నన్నడగకుండా, నా దరఖాస్తు లేకుండా ఆంధ్రకేసరి నాకు కల్పించిన పని ఇది. అప్పుడాయన మద్రాసు సంయుక్త రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రి. కలెక్టరును దర్శించి, నా మకాంకు వెళ్ళి మర్నాడే ఉద్యోగంలో ప్రవేశించాను. అనాటి వరకు

ఎట్టి ప్రభుత్వోద్యోగ ముఖం ఎరుగని మనిషిని నేను. ఆ జిల్లా కలెక్టరు పేరు ఆర్. గెలిట్టి. నా యుద్యోగం ఈ తెల్ల వాని వద్దే పడ్డదేమిటని ముందర మనస్సుకొంత దిగాలు వెందింది కాని నేను అతనివద్ద పని చేసిన ఏడు నెలలలో అతని యోగ్యత, సమర్థత నన్ను ఆశ్చర్యపరచాయి. అతడు కలెక్టరుగా రాజీనామా చేసి 1947 ఆగస్టు 15 తరువాత స్వదేశానికి వెళ్ళిపోయినాడు. దానికి ఒక రోజు ముందు నాకు తోచినట్లు నేనతనికి ఒక పెద్ద ఉత్తరం వ్రాసి, అఫీసు నుండే అతని ఇంటికి పంపించాను. 'Now, Sir after seven or eight months' work under you I find to my astonishment that you are a man among men' అని ఆ ఉత్తరం యొక్క సారాంశం.

'The rank is but the guinea stamp. Man is man for all that'

అన్న రాబర్టు బరన్సు పద్య వాక్యం కూడ అందులో ఉదాహరించాను. ఆ డిశంబరుతోనే నా ఏడాది Contract ఉద్యోగం కూడ అంత మయింది. ఆంధ్రకేసరి మమ్ము ఈ తాత్కాలిక యద్యోగాలకు పంపించి నది అంచ పంపాలు పట్టిని ధర్మనిర్వహణ కొరకు. నాకు వచ్చిన నెల జీతం నుండి రెండు వేల రూపాయలు మిగుల్చుకొని ఇంటికి వచ్చి సమీశ్ర గూడెం గడికప్పు ఇంటిని పెంకుటిలు చేయించాను. ఉద్యోగకాలంలో నేనెప్పుడూ అలవాటు చొప్పున థర్ క్లాసు లోనే ప్రయాణం చేసి కొంత ఖర్చు ప్రభుత్వానికి తగించాను. మొదటి నుంచి నాది పొద్దుపరి జీవితం. పైసా పైసా కూడ బెట్టి కుటుంబాన్ని పోషించిన సామాన్య సంసారిని. అనంత పురంలో నుండిన సరిగా సంవత్సర కాలంలో జవుళి (వస్త్ర) సూలు వర్తకు లెవరుగాని నేతగాండ్లుగాని ప్రభుత్వోద్యోగముఖ మెరుగని నన్ను ఏ మాత్రం ఇబ్బందులు పెట్టలేదు. నా వద్ద పనిచేసిన గుమాస్తాలు ఆరేడుగురుండేవారు. Textile Control ఆఫీసర్లు ముగ్గురు - ఒకరు నూలు పంపకానికి; ఒకరు వ్యాపారస్తులకు వస్త్ర పంపకానికి; ఒకరు దొంగ వ్యాపారులపై కోర్టులో కేసులు నడపడానికి. ఒకరు వెళ్ళగా ఒకరు వస్తూ కంట్రోలు ఆఫీసర్ల నమ్మకంగా పని చేసి నా మర్యాదను కాపాడారు. మా

అందరిపైన నా వాలకాన్ని బాగా ఎగిరి యుండిన కలెక్టరు గెలిట్టి ఉండేవాడు. ఒక ఉదాహరణ: నేను పని పుచ్చుకొన్న నెల రోజుల లోపల ధర్మ వరంలో జరిగిన ఒకజిల్లా food committee meeting ముగియగానే నన్ను చూచి 'Are you staying here tomorrow?' అన్నాడు కలెక్టర్. 'If you want me to stay, I shall' అన్నాను నేను. 'If you happen to stay, will you come and see me?' అన్నాడతడు. 'By all means' అని వెప్పి మర్నాడు ఉదయం T.B.లో ఉన్న అతని వద్దకు వెళ్ళాను. 'How are you getting on with your office work? How are your T. C. O's? Is everything O. K.?' అని నన్నడిగిన అతని మైత్రీభావం నన్నాశ్చర్య పరచింది. రెండు బేతులు ముకుళించి ఒక దండం పెట్టాను. 'I cannot easily suspect my subordinates అనే అనవసరపు మాట ఒకటి నా నోట వెలువడదీ. "Oh no, no. If anything goes wrong anywhere, the whole thing will reflect on you. You must be alert and very attentive in every thing!" అని నాకు warning ఇచ్చాడు. వయసులో అతడు నాకంటె చిన్నవాడై యుంటాడు. అప్పటికి నా వయస్సు 50 దాటింది. అయినా అతడిచ్చిన warning నన్ను కృతజ్ఞుణ్ణి చేసింది. మరొకసారి హస్తాలు మోడ్చి నమస్క-

రించాను. "Thank you, sir, I am very grateful", అని చెప్పి వెళ్ళి పోయారు.... వ్యక్తి సత్వ్యాగ్రహకాలం. ఇద్దరు రెడ్లను పోలీసులు తీసుకొని వచ్చి విచారణకు ఇతని ముందు పెట్టారు. వీళ్ళను ఒకే ఒక ప్రశ్న గెలెట్టి అడిగినది 'మీకు రాట్నం వడ కటం వచ్చునా?' అని. అదే రాదా అని వీళ్ళు దబాయించారు. అప్పటి కప్పుడు ఒక రాట్నం, ఎకులు తెప్పించి 'ఏదీ వడకండి' అన్నాడట గెలెట్టి. కాని వాళ్ళకు రాట్నం తిప్పడం ఎకు పట్టుకొనటం తెలియదు. 'వీళ్ళు గాంధీ మనుష్యులు కారు. వీళ్ళను

జైలుకు పంపి అన్నం పెట్టి మేవటం గవర్నమెంటుకు నష్టం' అని వ్రాసి వాళ్ళను ఇంటికి పొమ్మన్నాడట గెలెట్టి....

ఒకసారి చిత్తూరు జిల్లా, వాయల్ పాడులో ఏదో అక్రమం జరిగిందని చెప్పి దానిని విచారించి report పంప మని నన్నక్కడికి పంపించాడు కలె క్టరు. ఆ యూరుకు వెళ్ళి అందుకు సంబంధించిన బట్టల వర్తకులకు, పోలీసులకు కబురంపాను. కిందా మీదా పెట్టి నాకు జేతనైన report వ్రాసి కలెక్టరుకు పంపాను. దాని మీద 'Avoid flowers of speech.

ఆంధ్రుల చిందే సుఖార్లు చుమునకు ఎల్లప్పుడు వాడండి.

అశోకా
నాండల్ పుడ పొల్లు పొడవు

ఆహ్లా
బెలియన్టయిన్
సల్ఫర్ కురులకు
చల్లనమునకు
తప్పక వాడండి

ASOKA
Santalwood
FACE POWDER

ASOKA
Santalwood
FACE POWDER

ASOKA
ALL PURPOSE
SANDAL WOOD
Powder

Boil the whole thing down to facts and figures' అని వ్రాసి report నాకు తిరిగి పంపించేశాడు. దానిని క్లుప్తంచేసి మళ్ళీ పంపించాను. గెలెట్టికి నావంటి వారి యెడల ఎంత ప్రేమ సద్భావం ఉండెనో నా ఎనిమిది నెలల ఉద్యోగం వల్ల తేటతెల్లమయింది.

అనంతపురంలో ఉన్న మొత్తం ఏడాదిలోను రెండు సార్లునా నేను వడికిన నూలుతో బట్ట నేయించుకొని ఉంటాను. గెలెట్టి 1947 ఆగస్టులో రాజీనామా పెట్టి వెళ్ళిపోయిన తరువాత గూడ, నేను అక్కడున్న సంవత్సరాంతం వరకూ మరొక కలెక్టరుండేవారు - జోసఫ్ రెడ్డి కాబోలు పేరు.

7

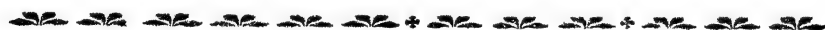
1947 జనవరి ఆఖరుతో అనంతపురం పని ముగించుకొని నిడదవోలు యింటికి చేరి 1948 అంతా సూత్ర యజ్ఞం, దొడ్లో సేద్యం చేసుకుంటూ ఒలకున్నాను. ఏలూరుకు సమీపంలోని గోపన్నపాలెంలో ఆంధ్ర కేసరి 'ఫిర్కా డెవలప్ మెంటు ప్రణాళిక' అనే కొత్త పేరుతో ఏర్పాటు చేసిన 'గ్రామ సేవక విద్యాలయ' ప్రిన్సిపాలుగా రావలసిందని నాకు పిలుపు వచ్చింది. మొదట చెప్పకున్నట్లు న్నాను - 1921 గాంధీ జాతీయ పాఠశాలతో ప్రారంభించి కడవరకు నేను నిర్వహించిన పనులన్నీ నేను ఒకరిని అడిగి తెచ్చుకొనకుండా నాకు దైవమప్పగించిన జన ప్రియోద్యో

గాలే, స్వామి సేవకై నియోగింప బడ కర్తవ్య కర్మలే. అందు రెండు మాత్రం, అనంతపురం జిల్లా Textile Commisionership ఒకటి; ఇప్పుడు చెప్పకోబోయే గ్రామ సేవక విద్యాలయ ప్రధానాధ్యాపకత్వ మొకటి. పేరుకు సర్కారు పనులైనా, అవి కూడా 'రారా!' యన్న ఆంధ్ర కేసరి పిలుపుమీద 1947, 1949 లలో నాకు కల్పింపబడ బాధ్యతా యుత కార్యాలే. ముఖ్యంగా 1947 ఉద్యోగాన్ని లంపపంచాల అవినీతికి లోబడకుండా ప్రకాశం ఆశించినట్లే నమ్మకంగా నెరవేర్చి వచ్చానని సగర్వంగా చెప్పకోగలను.

1949-51 (రమారమి రెండేండ్లు) గోపన్నపాలెం విషయం కొంచెం వివరిస్తాను. గ్రామ సేవ నిమిత్తం వచ్చిన రెండు మూడు జట్లు (batches) వయసు వచ్చిన విద్యార్థులకీయబడిన తర్ఫీదు పని అది. నేను బాధ్యత పుచ్చుకోగానే చేసిన పని యేమంటే, ట్రైనింగుకు వచ్చిన ప్రతివాని దుస్తుల పెట్టెలు స్వయంసోదా చేయడం; ప్రతి గ్రామ సేవకుడు స్వంత ఖర్చు మీద రెండు సెట్లు ఖర్చు దుస్తులు కుట్టించుకొనేట్లు చేయడం; ఖరీదు పుచ్చుకొని ఒక్కొక్కరికి రాట్నం వస్తయి చేయడం. భోజనం, మధ్యాహ్న విశ్రాంతి అయిన పిమ్మట గ్రామ సేవకులూ, వివిధ విషయాలు బోధించే అధ్యాపకులూ తదితర ఉద్యోగుల కుటుంబాలూ సామూహిక సూత్రయజ్ఞంలో పాల్గొనాలి.

గ్రామ సేవకుల నివాసం, భోజన వసతి విద్యాలయ అవరణలోనే. వారు నేర్వవలసిన ఒక్కొక్క విషయానికి (పాఠానికి) ఒక్కొక్క నోట్ బుక్ వారి వద్ద నుండాలి. ఈ విద్యాలయంలో అనుభవ పూర్వకంగా వారు తెలుసుకొన్న విషయాలు వారి గ్రామ సేవకు సహాయ పడాలి. పై లైబ్రరీ పుస్తకాల చదువంతగా అవసరం కాదు. గ్రామాలలోని ప్రజా సామాన్య జీవితాన్ని ఒక దారిని బెట్టి, వారి హార స్వాతంత్ర్యాన్ని నిలబెట్టడమే 'పిర్కాభివృద్ధి' యొక్క ధ్యేయం. కేవలం పుస్తకాల చదువుతోను, కాగితపు పరీక్షలతోను, డిగ్రీల సంపాదనతోను పనిలేని, జీవిత సాఫల్య కర్మక్షేత్ర మిది. నే నడగకుండా యిట్టి విద్యాలయంలో నాకు పని పెట్టడం నా అదృష్టమనుకున్నాను. ప్రజల మధ్య పడి యుండి గ్రామ సేవకుడు

ఏది చెప్పినా, ఏది చేసినా గ్రామ స్వరాజ్యానికి అదే ప్రథమ సోపానం. గ్రామ స్వరాజ్యమే భారత రాజ్యం కావలెనని ఆంధ్రకేసరి ఎత్తుగడ. ఒక్కమాటలో యిదే గాంధీ కల గన్న స్వరాజ్య స్వరూపం. అది స్వప్నమే అయింది చివరకు! కల్తీలేని గాంధీ ప్రణాళిక A నుండి Z వరకూ అంతా కలిపి యిదే! అది అర్థం కాకను, యిష్టం లేకను దానిని ఈ స్వరాజ్యాధిష్టాతలు చీల దీసి విదుకుల పాలు చేశారు. గాంధీ అని యున్నట్లు దాని machinery, పై వాలకమంతా ప్రజారాజ్యమే! మళ్ళీ ఆయనయే అన్నట్లు అది ప్రాణంలేని అస్తి పంజరం; .. గోపన్నపాలెపు గ్రామ సేవక విద్యాలయం కథ చెప్పుకుంటున్నాము. గాంధీ నిర్మాణ కార్యక్రమానికి, అంటే గ్రామ సేవకు ప్రధానాంగమైన ఖాదీ పరిశ్రమకు యిరువురు అధ్యాపకులు -

రుచిలో నెం.1

క్రెన్ వక్కుపాడి

చక్రిణ్ భారతదేశపు నెం.1 వక్కుపాడి

ఒకరు దూది యేకి, ఏకుల తయారీకి ; తర్వాత వేనేతకు వేరొకరు - సత్య చారాయణరాజు, కోటయ్యగార్లు. వారానికి కొకసారి లేక రెండు వారాలకు నాతో సహా గ్రామ సేవకులు ఒక పరిసర గ్రామానికి వెళ్ళి (సాయంకాలం భోజనం తరువాత) గ్రామ సేవను గూర్చిన ప్రసంగాలు, చర్చలు అయిన తరువాత విద్యాలయానికి తిరిగి వచ్చే వాళ్ళం. ఉదయం ప్రారంభం : నిన్నటి పాఠాలను నెమరుకు తెచ్చుకొనడం ; తదుపరి వివిధ Subjects మీద అధ్యాపకులు నేర్పే పాఠాలు ; కొంత విశ్రాంతి ; భోజనం తరువాత సామూహిక సూత్రయజ్ఞం ; కొన్నాళ్ళ కొకసారి గ్రామ సేవకులకు ప్రత్యేక సందేశాల నియ్యడానికి పెద్దవారిని రప్పించడం - యిది విద్యాలయ కార్యక్రమం ప్రత్యేక ఆంధ్రరాష్ట్ర మిప్పించమని ప్రాయోగవేళంలో అనువులర్పించిన మహా త్యాగి పొట్టి శ్రీరాములు మా పిలుపు మీద దయచేసిన పెద్దలలో ఒకరు.

అయిన ఇచ్చిన గ్రామ సేవా సందేశంలోని కొన్ని ముఖ్యమైన మాటలు నాకు జ్ఞప్తికి వస్తున్నాయి. ప్రాధేయ పూర్వకంగా విద్యార్థుల కాయన చెప్పిన మాటలివి : “కొన్ని నెలలలో మీకీ బ్రెయినింగు పూర్తి కానున్నది. మనమందరం గాంధీ చలువ నీడను ఒక జాతి మనుష్యుల మైనాము. మీరు పైకి వెళ్లి గ్రామ సేవకులుగా పని చేస్తారు. భారత గ్రామ సేవలో

సూత్ర యజ్ఞానికి ప్రధాన సానముంది సుమండీ! చర్ఛాను నాశనం చేసుకొని, ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యాన్ని, ఆత్మ స్వాతంత్ర్యాన్ని కోల్పోయిన జాతి మనది. మరలా దానిని చేపడితేనే స్వాతంత్ర్యం యొక్క నిజరూపం కానవస్తుంది. మన గ్రామాల ప్రజలకు మీరు నొక్కి చెప్పవలసినవి (1) ఆత్మ పారిశుధ్యం (2) గృహ, గ్రామ పారిశుధ్యం (3) దేశవ్యాప్తంగా నిలువవలసిన సూత్రయజ్ఞం, ఈ విషయాలు మీరు గ్రామ ప్రజల మనసుకు పట్టించక పోతే, పట్టు వాసుల కృత్రిమ భావాలు, వారి జీవిత పద్ధతులు మన నెత్తి కెక్కి సర్వం నాశనమవుతాయి - జాగ్రత్త! ఈ విషయాలు మఱివి పోకుండా దానికి రోజుకు కనీసం అయిదు నిమిషాలతో సూత్రయజ్ఞాన్ని ప్రారంభించి దానిని వృద్ధి చేసుకోండి” అన్నారాయన గాంధీ జీవితంలో బోధలోని.

(1) “Cleanliness in next to Godliness” (2) చర్ఛా మన కామధేనువు (3) ఐహికా ముష్మిక సుఖాన్ని మన చేత బెట్టే గీతామాత - ఈ మూడు మాటలను గ్రామ సేవకులకు జ్ఞప్తికి తెచ్చింది పొట్టి శ్రీరాములు గారి సందేశం.

మా విద్యాలయం చూడడానికి ఒక నాడొక ప్రభుత్వ పెద్ద అఫీసరెవరో వచ్చారు. అయిన నొక దగ్గర గ్రామానికి తీసుకొని వెళ్ళాను. అక్కడ ముమ్మరంగా పని జరుగుతున్న ఒక బీడి (పొగాకు) పరిశ్రమను ఆయన చూచి

డిగ్రామ సేవా ట్రైనింగ్ మూడు
batches తర్ఫీదు వరకు మాత్రమే
నేను విద్యాలయంలో పనిచేసి, కార
ణాంతరాలవల్ల, అక్కడి కొందరి
పనులు నాకు సరిపడక, విద్యాలయం
వదలి యింటికి పోయినాను. మహా

పునీని దృష్టిలోని గ్రామసీమల అభ్యు-
 దయను కొనసాగించే అంధకేసరి వేసిన ఈ
 ప్రణాళిక క్రిమంగా ఖద్దరు సంస్కృ-
 తికి ఖద్దరుజీవితానికి (అంటే నిర్భయ,
 నిస్వార్థప్రేమతం) దూరమై ఎవో
 నర్కారుశాఖ కిందికి పోయి, ఇప్పటి
 కిని ఆ సంస్థ ఆ పేరుతో ఉన్న
 దేమో! గ్రామ సేవకులు వజ్జీ
 నర్కారు గుమాస్తాలై (quail d ivers)
 యున్నారని నా అంచనా. గ్రాత
 యజ్ఞం, ఖద్దరు ఛారణ, నితీతమైన
 దైవ ప్రార్థన, పొగ తాగుడు వంటి,
 త్రాగుళ్ళ విపరవ, కడగంటు ప్రజల

జీవని పళ్ళపాడి

జెమిని కెమికల్ ప్రొడక్ట్స్ (ఫర్మ్) పాస్ట్ బాక్స్ నం 7,
మచిలీపట్నం-521 001. అం.ప్ర (ఇండియా)

పశ్చకు తెలుపుదనం - చిగుళ్ళకు గట్టిదనం.

పట్ట ఏకోదర భావన - యివి క్రమంగా మృగ్యమై యుండవచ్చు. నేను విద్యాలయం పనిలో నున్నప్పుడు పొగ త్రాగుడుకు బాగా అలవాటు పడిన ఒక చిన్న వానిని బర్తరఫ్ చేయడానికి సిద్ధపడ్డాను.

నేను గోపన్నపాలెపు విద్యాలయం పని మానుకొని పోవడానికి చెప్పిలో కాళ్ళ పెట్టుకొని యుండిన తరుణంలో, నా అఖరు జట్టు గ్రామ సేవకులకు వీడ్కోలిచ్చి పంపివేసే function కూడా వచ్చింది. మామూలు పద్ధతిని ఆ నాటి వీడ్కోలు function ను జరుపడానికి అనంతపురం (హిందూ పురం) గాంధీ నిర్మాణ కార్యక్రమ పెద్ద శ్రీ కల్లూరి సుబ్బారావుగారు అహ్మోనింపబడ్డారు. ఆయన (1951) అధ్యక్ష ప్రసంగంలో నన్ను గూర్చి పలికిన ఒక వాక్యం జ్ఞాపకం వస్తోంది ; “ఈ ప్రకాశరాయడు యిక్కడ రాజీ నామా పెట్టి ఎందుకు వెళ్లిపోతున్నాడో నాకు తెలియదు కాని ఆయన యిక్కడ మాత్రమే అధ్యాపకుడు కాడు. 1947 లో ఆయన అనంతపురం జిల్లా Textile అధికారిగా నున్నప్పుడు గూడ ఎవరి మీదను అధికారం చెలాయించలేదు. అధ్యాపక త్వమే చేశాడు. ఆ సమయంలో నేనాయనను బాగా ఎరిగియుంటిని” అన్నారు సుబ్బారావుగారు. అక్కడ నా పనిని గూర్చి ఆయన బాగా ఎరుగును. నా ఆఫీసుకు అరడజన్ కు పైగా గుమాస్తాలు, అంతకు కొంచెం ఎక్కువ మంది బంటు (peons),

ముగ్గురు Textile Control ఆఫీసర్లు ఉండివారు. అందులో యిద్దరు peons జాఫర్ రెండోవాడు మొహిద్దీన్, ఒకనాడు మేడమెట్ల మీద నిలబడి, పడపడ కొట్టుకుంటున్నారు. అధ్యని నాకు క్రింది హాలులోనికి వినబడి ఇరువురిని పిలిపించి ఎందుకయ్యా పోరాటమన్నాను. ఒకరూ మాట్లాడరు. అప్పటికింకా గెలట్టియే కలెక్టరు. “మరి యిందుకు ప్రాయశ్చిత్త మేమిటన్నాను. ఏమీ మాట్లాడరు. “జరిమానా వేయనా, మీ మీద రిపోర్టుచేయనా?” అన్నాను. మీ యివ్వున్నారు. “రెండూకాదు నా మనసులో మాట చెప్పనున్నారా?” అన్నాను. తలలూపారు. “ఇప్పుడు పడకొండు కదా, ఈ నిమిషం నుండి, రేపు మీరు ఆఫీసుకు వచ్చే పది వరకూ, కాఫీ, టీ, సిగరెట్తో సహా ఏ ఆహారం ముట్టుకొనమని, అలా ముందు ప్రయాణం చేయగలరా?” అన్నాను. తప్పక ఆ మాటకు నిలబడి, యుంటామని ప్రయాణం చేశారు. ఇక వెళ్లొండని చెప్పి, వాళ్ళు వెళ్ళబోతుండగా మళ్ళీ వెనక్కు పిలిచి “మరొక్క మాట” అన్నాను. “మీ ‘అల్లా’కు నా ‘అల్లా’కు సమ్మతెప్పడానికి మీతో పాటు రేపు ఆఫీస్ టైమ్ వరకూ నేను కూడ ఏ ఆహారం ముట్టను. ఇది మీరు చేసిన ప్రమాణానికి బలం, చేకూరుస్తుం” దన్నాను.

నా సమాపంలో కూర్చున్న హెడ్ గుమాస్తా కళ్యాణ నుందరం లేచి “What sir, what sir, what is-

నేను గోపన్నపాలెం విడిచిపోయిన 1951 లోనే డాక్టరు వెంపటి సూర్యనారాయణగారు (తెనాలి కండ్ల డాక్టరని ఆయన సార్థకనామం) నన్ను తెనాలి కావ్వనింపారు. ఎందుకంటే ఆయన తన యింట నెలకొల్పదలచిన స్కూలు అధ్యాపకత్వం నిమిత్తం. 1931 వేసవిలో నేను బళ్ళారి జైలు నుండి విడుదలై ఇంటికి పోయే దారిలో అనుకొనకుండా ఆయనతో నాకేర్పడిన మైత్రి విషయంలో చెప్పకొన్నట్లు జ్ఞాపకం. అది ఈ నాడెంత స్థిరపడి యున్నదో ఆ నాడు కూడ at first sight ప్రారంభమై అంత గాఢంగా నిలిచి పోయింది. ఆయన అన్నత్రితో పది పన్నెండుగురు వైద్య సహాయక కార్యకర్తలు (assistants) ఉండేవారు. అందరకు వేతి నిండ పని యుండేది. వారి బిడల నందరిని స్కూళ్ళ నుండి తీసివేసి నన్ను నిడద వోలు నుండి రప్పించి, వాళ్ళను నా వద్ద పెడితే సరియైన విద్యాగంధం నడవడి అబ్బుతాయని ఆయన అభిప్రాయ పడ్డారు. పిల్లలను పెట్టుకొని పుస్తక బదువు చెప్పే అలివాటు నాటుకు పోయిందనీ, ఆ పద్ధతిలో మరల నేను ఇముడలేననీ మర్యాదగా ఆయనతో చెప్పి అట్లా ఒక ఏడాది కాలం జరిపి వేశాను. నన్ను ఇబ్బంది పెట్టటం ఆయనకూ ఇష్టంలేదు. ఒక ఏడాది ఈరకుండి ఒకనాడు ఆకస్మికంగా నిడదవోలుకు వచ్చి 'నా కోరికను

పునరాలోచన చేస్తారేమోనని వచ్చానన్నారు. ఆయన నట్లా మరల రప్పించటం నా కిష్టం లేకపోయింది. 'మీ ఇష్ట ప్రకారం వచ్చి ఏ పని చేయమంటే ఆ పని చేస్తా'నని డాక్టరుగారితో చెప్పేశాను. 1952 లో వెళ్ళి స్కూలు పని ప్రారంభించాను. కాంపౌండర్ల బిడ్డలతో పాటు మరి కొందరు పిల్లలను కలిపి, నాకొక అసిస్టెంటును కూడ ఇచ్చారు. సుమారు మూడు సంవత్సరాలు సకుటుంబంగా తెనాలిలో నివసిస్తూ, నాకు తోచినట్లు విద్య నభ్యసించ జేసి సూత్రయజ్ఞం, తోట పరిశ్రమలతో సహా పని చేయించి, కొందరు పిల్లలను అంధ్ర మెట్రిక్యులేషన్ పరీక్షకు పంపించాను. నా పని పూర్తిచేసుకొని 'డాక్టర్ గారూ, నేనిక ఇంటికిపోవచ్చునా' అన్నాను. 'మీరు వెడతానంటే నేను వద్దంటానా?' అన్నారాయన.

అదే సమయంలో అఖిల భారత గ్రామోద్యోగ బోర్డులో దంపుడు బియ్యపు శాఖకు ఒక ఇన్స్పెక్టరు కావాలని వచ్చాడని ఖాదీ కమిషన్ డైరెక్టరు శ్రీ రాఘవన్, డాక్టరు సూర్యనారాయణగారితో చెప్పి దానికి నన్ను సిఫారసు చేశారు. Formal గా నా వేత ఒక దరఖాస్తు వ్రాయించారు. గుజరాత్ రాష్ట్రం నడియాడ్ తో 15 రోజులు మాత్రం Training కు వెళ్ళి, విజయవాడను ఉద్యోగ కేంద్రంగా చేసుకొన్నాను. నెల జీతమెంత కావాలో ఆ దరఖాస్తులోనే వ్రాయమన్నారు, రెండు వందలు బాలునని

వాశాను. అంధ్ర కోస్తా జిల్లాలకు Hand pounding of paddy inspector గా నన్ను నియమించారు. జిల్లాలలో నా వద్ద పనిచేయటానికి ముగ్గురు సూపర్ వైజర్లు వచ్చారు. వారూ, నేను కలిసి చేతనైనంతగా దంపుడు బియ్యపు పరిశ్రమ వ్యాప్తికి జిల్లాలు తిరిగి శక్తివంఛనలేకుండ పని చేశాము. అఖిలభారత బోర్డులో Member-in - charge for Hand-pounded Rice శ్రీ రావుజీ భాయ్ పటేలు, ఆయన అసిస్టెంట్ మెంబరు బాబూపటేల్ ఉండేవారు. నేను వయస్సులో పెద్దవాడ నగుట చేతనేమో వారిరువురకూ నాయందు పరిపూర్ణ ప్రేమ గౌరవాలు ఏర్పడ్డాయి. 'జాన్ వద్ద' అని శ్రీ బాబూభాయ్ నాకు పేరుపెట్టాడు. నా వయస్సును బట్టి,

ఖాదీ బోర్డులోని ఒక సభ్యుడు అడిగాడట రావుజీ భాయ్ పటేలును ; 'Where could you get such an old man for this job' అని. "How old is Andhra Kesari Prakasam ?" అన్న వేరొక ప్రశ్నతో రావుజీభాయ్ ఆయనకు జవాబు చెప్పాడట ! శ్రీ రావుజీ భాయ్ ఈ మాట నాతో చెప్పగా నవ్వుకొన్నాను. రావుజీ భాయ్ కి నేనూ, నా వద్ద పనిచేసిన సూపర్ వైజర్లు అంటే సదభిప్రాయం. ఒకప్పుడు ఇండియా అన్ని రాష్ట్రాలలోను ఒకేసారి దంపుడు బియ్యపు staff తద భి మా ను ల conferences జరిగాయి. 'మిగతా అన్ని రాష్ట్రాలకు ఇతరులను పంపి మీరే మా విజయవాడకు వచ్చారా ?' అని శ్రీ రావుజీభాయ్ కి నా సంతోషాన్ని

భగవంతునికి, భక్తునికి, అనుసంధానమైనది!

అంబికా

దర్బార్ బత్తి

MFRS: అంబికా కెమికల్ ప్రొడక్ట్స్, ఏలూరు (A.P)

వెలిబుచ్చాను. I have purposely come to see you" అన్నాడాయన. Conference జరిగిన ఒకటిన్నర రోజులూ శ్రీ రావుజీ భాయ్, నేను పెట్టిన దేదో తింటూ నా ఇంట్లోనే ఉన్నాడు. ఆయన గాంధీజీకి దగ్గర అనుబంధం. చివరికెక్కడో ఒక మోటారు accidentలో ఆయన చని పోయాడు. ఆయన పోయినా ఆయన రూపం ఒక ఫోటోలో నా వద్ద ఉండటం నా అదృష్టం. ఈశ్వర వ్యవస్థలో సూత్రయజ్ఞం నాకు బాగా జరగటం లేదన్నాను - శ్రీ రావుజీ భాయ్తో నేనొకసారి. నా మాట ఆయనకు విడూరంగా తోచింది. 'నేనేక్కడున్నా' ఏ స్థితిలో నున్నా అఫీసులోను, ప్రయాణాలలోను నా సూత్రయజ్ఞానికి భంగం కలుగదు' అని చెప్పి నా మాటను పూర్వపక్షం చేశాడాయన. అంత నిష్ఠాపరుడాయన. ఒక దంపుడు బియ్యపు పనిలోనేకాదు. బోర్డు మెంబరుగా ఆయన వంటి శ్రమ జీవి నా కగపడలేదు. ఆయన అసిస్టెంటు శ్రీ భావుభాయ్ పట్టేలు అంతే. నేను పని విరమించిన తరువాత శ్రీ భావుభాయ్ రాజమండ్రి మీదుగా వెళుతూ చూడటానికి వచ్చి నన్ను కృతజ్ఞుణ్ణి చేశాడు. రాజమండ్రి మిత్రులందరినీ ఆయనకు పరిచయం చేశాను. నేను విజయవాడలో Inspectorగా ఉంటూనే, డబ్బు చాలక, ఇక్కడ అహార దినుసులు కొనుక్కోనటం కొంపెం కష్టంగా ఉంటోంది : నాకు బోర్డు ఇచ్చే రెండువందల జీతాన్ని మరొక

ఇరవైకో, ఇరవైఅయిదుకో హెచ్చింపగలరా?' అని చనువుతో శ్రీ రావుజీ భాయ్కి ఉత్తరం వ్రాశాను.

అది వెళ్ళిన పది పదిహేను రోజుల లోపలే "Prakasarayudu's monthly remuneration is refixed at two hundred and fifty" అని ఉత్తరం వచ్చింది. అంత మంచి తనంతో నాకా మహాసుభాషుడు భక్తిభాజనుడైనాడు. నా అవసరాన్ని గుర్తించి ఆయన ఆ పని చేశాడనుకోండి. అంతేకాదు - నా పట్ల ఆయన కుండిన సదభిప్రాయం అంతగా ఇనుమడించటయే అక్కడి ముఖ్య విషయం. నా కుండిన ముగురు సూపర్ వైజర్ల దైనిక సూత్రయజ్ఞ వివరాలు వారి నుండి తెప్పించుకొని, ఆ రికార్డు నా వద్దనే ఉంచుకొనే వాడినో, శ్రీ రావుజీ భాయ్కి పంపేవాడనో బాగా గుర్తు లేదు. దంపుడు బియ్యం, సూత్రయజ్ఞం - రెంటిదీ దేశాభ్యుదయ ప్రణాళికలో ముఖ్యసానం.... 'అఖిల భారత ఖాదీ బోర్డు' ఖాదీ గ్రామోద్యోగ 'కమిషన్'గా మార్పు చెందగానే ఉద్యోగ నిబంధనలన్నీ ప్రభుత్వ పరం కావటం వలన, నా వయస్సు కూడ మించి పోయినందు వలన, కమిషన్ వారు నన్ను పనినుండి తప్పకోమన్నారు. (ఇంకా ఉంది

గాంధేయ సమాజ సేవా సంస్థ (అవనిగడ, 522 123) సౌజన్యంతో ....పుస్తకం వెల : రు. 20-00.

ఏప్రిల్ 28, 1992

సోవియట్ కల్చరల్ సెంటర్, రష్యన్ కల్చరల్ సెంటర్ అయాక, ఆ ప్రాంగణంలో ప్రవేశించడం యిదే మొదటిసారి. పైకి పేరయితే మారింది గాని మిగతా అంతా మామూలే. విజి పన్నీరుదాస్ ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ ఆర్ట్ అండ్ కల్చర్ (VG Paneerdas Institute of Art & Culture) వారు గోల్డ్ బాండ్ స్కీముపై (Gold Bond Scheme) ఒక సెమినార్ అర్రేంజ్ చేశారు. ఇలాటి వాటిలో విజిపి సంస్థ అధినేత 'సంతోషం' ఎప్పుడూ ముందున వుంటారు.... "1991 జులై 21వ తేదీన గోలెన్ ఫీల్డ్లో ఒక సెమినార్ జరిపాము. ప్రపంచ ప్రఖ్యాత విజ్ఞానవేత్త స్వామి నాథన్, పాండుచ్చేరి విశ్వవిద్యాలయ మాజీ వైస్ చాన్సలర్ వెంకట సుబ్ర మణియన్, తమిళనాడు విద్యామంత్రి అరంగనాయగమ్, 'ఈ వినింగ్ మెట్రాస్' ఎడిటర్ ఎయస్ రామన్ - ఈ చర్చాగోష్టిలో పాల్గొన్నారు. గోల్డ్ బాండ్ స్కీము ప్రవేశబెట్టి, సంవత్సర కుటుంబాలలో స్థబ్ధంగా పడి

వున్న బంగారాన్ని వెలికితీసి, 'మీ బంగారం ఎక్కడికీ పోదు - భద్రంగా ఉంటుంది' అని వారికి నమ్మకం కలిగించి, జాతీయ బాంకుల ద్వారా బంగారాన్ని సేకరించడం, మన ఆర్థిక వ్యవస్థను బలపరుస్తుంది - అనే అంశంపై తీర్మానాలు గావించి, వాటిని కేంద్ర ఆర్థిక మంత్రి మన్మోహన్ సింగ్ కి స్టానింగ్ కమిషన్ ఉపాధ్యక్షుడు ప్రణబ్ ముఖర్జీ తమిళనాడు ముఖ్యమంత్రికి, తమిళనాడు గవర్నరుకి, భారత రాష్ట్రపతికి పంపాము. మేము చేసిన సూచనలు హరిస్సా పరిశీలిస్తామని వ్రాసినందుకు మా ధన్యవాదములు.

"ఈనాటి సెమినార్లో ఆర్థిక రంగంలోని నిష్పాతులు పాల్గొంటున్నారు. 1) అయిదు కిలోల బంగారం విదేశాల నుంచి తీసుకురావచ్చుననీ, పది గ్రాములకి రు. 450/- చొప్పు దిగుమతి సుంకం చెల్లించవలసి వుంటుందనీ కేంద్ర బడ్జెట్లో పేర్కొన్నారు. ఆ సుంకం రు. 450/- నుంచి రు. 150/- తగ్గిస్తే, బంగారం దిగుమతి పెరుగుతుందని మా అభిప్రాయం; 2) తమవద్ద నున్న బంగారం ఏ

జాతీయ బాంక్ లో నైనా డిపాజిట్ చేసి, అయిదేళ్ల గోల్డ్ బాండ్ పొందగల అవకాశం ఉండాలి. ఈ వడ్డీరేటు మామూలు రేటుకి కాస్త అధికంగా, ఆరు నెలలదో, సంవత్సరానిదో ఆ వడ్డీ, కాల పరిమితి అయ్యాక గాక, ముందు యిచ్చే ఏర్పాటు వుండాలి ; 3) దేవాలయ బంగారాన్ని జాతీయ బాంకులో భద్రపరిచి, ఉత్సవ సమయాన మాత్రమే బయటికి తీసే ఏర్పాటు చేస్తే, యిటు ఆలయ ఆదాయమూ పెరుగుతుంది, అటు బంగారానికి రక్షణా ఉంటుంది ; 4) విమానాశ్రయంలోనే గోల్డ్ బాండ్స్ జారీ చేయగల సమపాద్యం వుంటే క్రియమ్ తగుతుంది ; 5) టూరిస్టులు తెచ్చే బంగారం విషయంలో నూరు గ్రాములదాకా పట్టింపు వుండకుండా వుంటే మంచిది.... ఇలాటివి కొన్ని ఈ చర్చా గోష్టిలో పరిశీలింప సున్నాము” - అన్నారు సంతోషం, ఆహూతులకు స్వాగతం తెలుపుతూ !

“బంగారం నిల్వలే మనని బయట పడవేయాలి. ప్రతి రూపాయలోను 23 పైసలు బయటనుండి తెచ్చుకున్న అప్పులకి వడ్డీగా కడుతున్నాం. మన జాతీయ ఆదాయంలో 30 శాతం వడ్డీల కిందనే వెళ్లిపోతోంది ; అది 4% శాతం దాకాకూడా దేకవచ్చు. సహజ సంపద, ఉత్పత్తులు వేరు ; కరెన్సీ (ద్రవ్యం) వేరు ; కరెన్సీకి ప్రాణం పోసేది బంగారం ; బంగారం నిల్వలు ఖజానాలో అధికంగా ఉంటే, తక్కువ వడ్డీకి అప్పు పుడుతుంది”

అన్నారు కస్తమ్మ కలెక్టరు సితే గోపాల కృష్ణన్ .. “రహస్యంగా దాచివుంచిన బంగారం వెలుపలికి తీయడం ద్వారా, మన ఆర్థిక న్యవస్థను పటిష్ఠవంతం చేయడానికి సాయపడిన వారవుతారు. బాంకులలో డబ్బు ఎంత భద్రంగా ఉన్నదో, బంగారం కూడా అంత భద్రంగానే ఉంటుంది - అనే నమ్మకం ప్రజలలో నెలకొల్పాలి. గోల్డ్ బాండ్ స్కీము ఎంతో ప్రయోజనకారి” - అన్నారు అధ్యక్షత వహించిన ఇండియన్ వోవర్సీస్ బాంక్ ఛైర్మన్ మాన్ పియస్ గోపాలకృష్ణన్. ఇన్ కమ్ టాక్స్ ఫీఫ్ కమిషనర్ వియమ్ సుబ్రమణియన్, ‘ఈవెనింగ్ మెట్రాన్’ ఎడిటర్ ఎయస్ రామన్, పార్లమెంట్ మెంబర్ శ్రీధరన్, ఛార్జర్డ్ అకౌంటెంట్ ఆర్ సుబ్రమణియమ్ చర్చావేదికలో పాల్గొన్నారు. శైల్పరాజ్ వందన సమర్పణ .... బంగారం యినప్పైటైలో పెట్టి తాళం వేయడం కాదు ; ఆ సువర్ణం సామాజిక ప్రగతికి దోహదకారి కావాలి - అని అందరూ ఒకే మాటగా చెప్పారు.

..... 29

పాతికేళ్ల క్రితం ఒక లక్ష రూపాయిలతో ప్రారంభమై ‘యిప్పుడు సాలీనా పదిహేను కోట్లు టర్నోవర్ గల, మద్రాస్ ఇండస్ట్రీయల్ కెమికల్ ఏజన్సీస్ అనే వ్యాపార సంస్థ (ఇయస్ రెడి), మారల్స్ రోడ్ లోని రాజా ముత్తయ్ హోలులో, నిల్వర్ జబిల్ జరుపుకుంది.... “జయప్రకాశ్ నారా

యన్ ప్రభావంలో, నా మారమేమిటో నాకు తెలియని రోజులలో, 'బెజవాడ గోపాలరెడ్డిగారి కుటుంబమూ,

విజయా నాగిరెడ్డిగారి కుటుంబమూ మరికొందరు మిత్రులూ నన్ను ఒక చారిలో పెట్టి అండగా నిలిచారు. వారి అభిమానమే నన్ను ఈ ఉన్నత స్థితికి తెచ్చింది," అంటూ ఇయన్ రెడ్డి, తన విజయం వెనుకనున్న వారికి కృతజ్ఞత తెలుపుతూ, అహూతులకు స్వాగతం పలికారు .. కెమికల్స్ అండ్ ప్లాస్టిక్స్ ఎగిక్యూటివ్ డైరెక్టరు కె రామూర్తి అధ్యక్షత వహించగా, కలర్ - థెమ్ 'యమ్డి' కె ఆర్వి సుబ్రహ్మణ్యం ప్రారంభోత్సవం గావించారు. పారిశ్రామికవేత్త ఓబుల్ రెడ్డి ముఖ్య అతిథి.... యమ్ నోల్, మిసెస్ మీనా దేశ్పాండె, జయంత్ ధాతె, ఓం ప్రకాశ్ భారవ, వి మోహన్ రావు, హెచ్ జె దోషి, మిసెస్ వకీల్, యస్ఎ వకీల్, సంజయ్ ధాతె, బి విశ్వనాథ రెడ్డి, అక్కమ్మా కృష్ణమూర్తి మున్నగు వారు అభినందనలు తెలిపారు. ప్రసంగాలు రెండు మూడు నిమిషాలకు పరిమితమవడంవల్ల, ఆరు గంటలకు ప్రారంభమైన సభ ఏడూ ఇరవైకి ముగిసింది - ఏడున్నరకి విందు.

..... 10

న్యూయార్క్, పికాగో, లాస్ ఏంజిలీస్, వాషింగ్టన్, మాస్కో, టోక్యో, బెర్లిన్, పారిస్, లండన్, సింగపూర్, హాంగ్ కాంగ్ యిలాటి చోట్లకు వెళ్లి వచ్చిన వారిని, అక్కడ వున్నవారిని

ముఖ చిత్రం

జనమహాత్మ్యవం ప్రభుత్వంవారి

వారికి పండగ. ఈ పండగల వల్ల ఎటువంటి మేలూ జరగలేదనే చెప్పవచ్చు. ఆ ఏటికాఏడు మన అడవులు తరిగిపోతున్నాయి - ధ్వంసమవుతున్నాయి. ప్రాజె కు లూ పరిశ్రమలూ మన అటవీ సంపదని, వృక్ష సంతతిని మింగేస్తున్నాయి. ఎన్వైరాన్మెంట్, ఎకాలజి, ఎకో - సిస్టమ్ (పర్యావరణం) ఈ మాటలు బహుళ వ్యాప్తినొందాయి - ఇందు గురించిన సెమినారు భారీ ఎత్తున జరుగుతున్నాయి. సుందరలాల్ బహుగుణవంటి వారు ఒంటరి పోరాటం సాగిస్తున్నారు. 'తుపానుల నెదుర్కొన్న వృక్షశాఖల ఆకులు, నేల రాలుతూ పడే వేదన నాకు తెలుసు' - అన్నాడు డిహెచ్ లారీన్స్. సూది మందూ మరరంపమూతో మహా వృక్షాలని నేల కూర్చే రోజులలో, ఆ కవితా వాక్యేవరికి కావాలి? 1992 జూన్ 'రయో' (బ్రెజిల్) భూశిఖరాగ్ర సమావేశంలో (ఎర్త్ సమిత్), పర్యావరణ పరిరక్షణ ప్రధానాంశం. ప్రపంచ వ్యాప్తంగా ప్రకృతి వాడిలో బతికుతున్నారు 25 కోట్ అదిమ జాతులు. స్పర్ధగాక సామరస్య మనేది. వారి నుంచి నేర్చుకోవాలి. 'సేవ్ అవర్ పుడ్స్' అనే ప్రదర్శనలో హాస్ప్ వర్ని చిత్రం.... 'జర్నీ ట్రీ బ్యాన్' సౌజన్యంతో.

కలుసుకున్నాను గాని 'సైబీరియా' లో పదిహేనూ ఇరవైరోజులు గడిపిన జర్నలిస్టుని యింతదాకా నేను కలుసుకోలేదు, అతనే మాయింటికి వాళ్ళమ్మ గారితోను (సరళా సూర్యారావు - మాజీ రాష్ట్రపతి గిరిగారి అమ్మాయి), అంకుల్ తోను (యమ్మారెఫ్ మోహనరావు) మా యింటికివచ్చాడు. సాయి నాథ్ కాలేజీ విద్యార్థిగా ఉన్నట్లుంటే బాగా తెలుసు - కాని, తెవి అబ్బాస్ 'బ్రిట్'లోని తన 'లాస్ పేజీ'కి యితనిని వారసునిగా వేస్తాడని, ఎందరో మహా మహులు వుండగా కరంజియాని మెప్పించి, 'బ్రిట్'కి ఫీఫ్ డెప్యూటీ ఎడిటర్ కాగలడని, అప్పట్లో ఎవరం అనుకోగలము? ఇటువంటి యువకులని చూస్తున్నప్పుడే, ఈ దేశం వెడిపోలేదు, బంగారు భవిష్యత్తు నిర్మించగల యువతని భరతమాత తయారు చేసుకుంటున్నది - అనిపిస్తుంది 'పది పన్నెండు నిమిషాలు మాత్రమే - మళ్ళీ యింకోవోటుకి వెళ్ళాలి' - అని ముందే చెప్పారు మోహనరావు.... యోగక్షేమాలయాక, మాటలలో ట్రాన్స్ సైబీరియన్ రైల్వే ప్రస్తావన వచ్చింది వ్లాడివాస్త్ కునుంచి సైబీరియా మీదుగా మాస్కోనగరం పదిరోజులలో చేరుకొనే ఈ రైలు, ఒక్క నిమిషం కూడా లేటదవట - చాలా మంది చెప్పారవిషయం. సోవియట్ యూనియన్ విచ్ఛిత్తి, జార్ ప్రభువు కాలంలో రష్యన్ ఖైదీలకు సైబీరియా పంపడం... ఆ మాటలు రాగానే 'నేను సైబీరియాలో మూడు వారాలు

వున్నాను' - అన్నారు సాయినాథ్ 'ముందు ఆ విషయాలు చెప్పండి' - అని నా కోరిక....

"ఒక మిలియన్ సంవత్సరాల క్రితం ఈ భూమిని ఢీకొన్న ఒకానొక ఉల్కాపాతం కారణంగా సైబీరియా ఏర్పడింది - అంతటి రొచ్చునేల, మంచుతో గడ్డ కట్టుకుపోయే నేల మరింతకెక్కడా చూడం. తూర్పు ఆసియాలో యూరల్ పర్వతాల నుంచి, బేరింగ్ జలసంధి దాకా వ్యాపించి వున్న సైబీరియా వైశాల్యం ఒక కోటి చదరపు కిలోమీటర్లకు పైగా ఉంది. పశ్చిమ సైబీరియా నిండా పచ్చిక బయళ్ళు - సైప్రీస్. మధ్య సైబీరియాలో 4,270 కి॥మీ॥ పొడవుగల లీనా నది. 31,500 చ॥ కి॥మీ॥ బాయకల్ సరస్సు చాలా పెద్దది. లీనా నది సంవత్సరంలో తొమ్మిది నెలలకి పైగా గడ్డకట్టుకు పోయి ఉంటుంది. మంచు కరిగొక నీటి పారుదల; బురదలో నుంచి పుట్టుకొచ్చే దోమలు; రీన్ డిర్లపై (ధృవ జింకలు) ఈ దోమల విజృంభణతో అవి పరుగు తీయగా నోటో ముక్కులో ప్రవేశించగా, ఊపిరాడక గుండె అగి ఆ ధృవ జింకలు వేల సంఖ్యలో మరణిస్తాయి. ('బలవంతమైన సర్పము చలి చీమలచేత చిక్కి చావడం') ప్రపంచంలో ఎక్కడా లేనివి, మొలవనివి వృక్షజాతులు ఈ సైబీరియాలో ఉన్నాయి. ఇక్కడ నీరు పరిశుభ్రమైనది, అతి స్వచ్ఛమైనది. ఒక నాణెం నీటిలో పడేస్తే, 130

మీటర్ల లోతున కూడా అది కనిపిస్తుంది. ఇక్కడి మొక్కలూ, చెట్లూ మరొక ప్రాంతానికి తీసుకు వెళ్ళినాటినా అవి పెరగవు. సైబీరియాలో ఉన్న మట్టికి, ఈ భూమి నుండి మిగతా చోట్ల వున్న మట్టికి మాలికంగా తేడా ఉంది. నేలలో గట్టితనం లేదు, సరత్వంలేదు - అంచేత, ఇరవై అడుగుల పునాదులు లేపి, ఆ పునాదుల మీద ఇళ్లు కట్టుకోవాలి. సైబీరియాలో అనేక అది మజాతులు వున్నాయి; వారే అక్కడి చలిని తట్టుకు జీవించగలరు. ఎస్కిమోలకు, వారికి పోలికలు కనిపిస్తాయి. మిగతా ప్రపంచం వేరు, సైబీరియా వేరు - అనేది అక్కడ పాదం మోపగానే మనకు స్ఫురిస్తుంది” - అన్నారు సాయినాథ్.

..... 11

మద్రాసు ఈస్ట్ రోటరీ క్లబ్ వారు (కార్యదర్శి : పలనియప్పన్ - కమ్యూనిటీ సర్వీస్ డైరెక్టరు : పివిఆర్ కృష్ణారావు) ‘ఇంటెలక్చుయల్ ప్రాపర్టీ రైట్స్’ (Intellectual Property Rights) అనే అంశం మీద (Their Implications and Impact on National Sovereignty and Economic Development) బొంబాయి ‘బిల్ట్’ డెవలప్మెంట్ ఫీల్డ్ ఎడిటర్ పి సాయినాథ్ ప్రసంగం ‘సియల్ అర్ ఇ’లో (CLRI - Central Leather Research Institute) ఏర్పాటు చేశారు. ‘ఇంటెలక్చుయల్

ప్రాపర్టీ రైట్స్’ అంటే మేధో జనిత అస్తి హక్కులు - సాహిత్యం, కవిత్వం, చిత్రలేఖనం, వైజ్ఞానిక పరిశోధన వంటివి మేధస్సు నుంచి వచ్చాయి గనక మేధోజనిత అస్తులు. అనలు ఈ ‘ఇంటెలక్చుయల్ ప్రాపర్టీ’ అనే మాట గత ఏడెనిమిదేళ్లలోనే వ్యాప్తిలోకి వచ్చింది - అంతకి పూర్వం యివన్నీ కాపీరైటు కింద, పేటెంట్ రైట్ కింద వచ్చేవి. ఒక కొత్త సరుకు తయారు చేశాము; అందులో ఈ పదార్థాలు ఈ నిష్పత్తిలో ఉన్నాయి అని వ్యాపార రహస్యాన్ని, ఆ వస్తువు పేరుని ప్రభుత్వ రక్షణతో నమోదు చేయించుకోవడాన్ని ‘పేటెంట్’ అంటారు.

“ఇండియన్ పేటెంట్స్ అక్ట్ 1852లో అమలులోకి వచ్చింది. 1872లో, 1873లో, 1882లో, 1911లో సవరణలు పొంది, 1970లో ప్రస్తుతపు రూపు తీసుకుంది. ఏ పేటెంట్ అయినా, దాని కాల పరిమితి 14 ఏళ్లు; మందులు, అహార పదార్థాలకు సంబంధించినదైతే 5 నుంచి 7 ఏళ్లు మాత్రమే. అలాగే, బ్రెడ్ మార్కులకి, డిజైనులకి కాపీరైట్ కి వేర్వేరు చట్టాలు వున్నాయి.

“విక్స్ ఇన్ హేలర్, విక్స్ టాబెట్స్ - యిలా రొంప, పడిశానికి విక్స్ వారి సరకులు వున్నాయి. వారు ఆ సరకుని ఇండియాలోనే తయారు చేయాలి, ఎక్కడో తయారు చేసుకొచ్చి యిక్కడ అమ్ముతామంటే మన న్యాయ శాసనం వొప్పదు. ఈ ఉత్ప

త్రిలో భారతీయుల పాత్ర ఉండాలి ; ఆ సరుకు మన ప్రజలకు చవకగా లభించాలి ... పిట్రాక్వికామ్ అనే రస ద్రవ్యం, పెత్రిని అనే వ్యాపార నామ ధేయంతో, ఇండియాలో పది మాత్రలూ 18 రూపాయలకు దొరుకు తాయి. అదే సరుకు, అవే మాత్రలు అమెరికాలో అయితే పది ఖరీదు రు. 520/- ఎక్కడ 18, ఎక్కడ 520 ? ఇంచు మించు 30 రెట్లు అధికమా ? 'గాట్' (GATT - General Agreement on Tariffs and Trade) 'స్పెషల్ - 301' యిలాటి వన్నీ మూడవ ప్రపంచ దేశాలని అందమైన మాటలతో దోచుకొనేందుకు.

“ఈ శతాబ్ది అరవైలలో బజాజ్ కంపెనీ, ఇటలీ వారి వెస్పాని (Vespa - Piaggio) ఇండియాలో తయారుచేసేందుకు వాప్సందం గావించుకుంది. ఆ ప్రకారమే వెస్పా స్కూటర్లు 1971 దాకా ఇండియాలో తయారయాయి. సంయుక్త ఉత్పత్తి టైము అయిపోయాక, బజాజ్ కంపెనీ, వెస్పా వారి డిజైను మార్చి, కొన్ని వేర్వేలు గావించి, బజాజ్ స్కూటర్ల ఉత్పత్తి ప్రారంభించింది. 'బజాజ్' తమ డిజైనుని కాపీ కొట్టినట్లుగా వెస్పా ఉత్పత్తి దారు 'పియోగియో', బజాజ్ పై రాదాంతం చేసి విరుచుకు పడాడుగాని వేయగలిగేదేమీ లేక పోయింది. ఎనభైలలో బజాజ్ స్కూటర్లు పశ్చిమ జర్మనీకి ఎగుమతి అయాయి. పేటెంట్స్ కి సంబంధించిన

పారిస్ కన్వెన్షన్ లో పశ్చిమ జర్మనీ సంతకం వుంది గనక బజాజ్ స్కూటర్లు అమ్మడానికి విలేదని ఇటలీ పేవీ పెట్టింది అద్భుతవశాత్తూ ఇండియా ఆ వాప్సందాన్ని అమో దించలేదు.... జర్మనీలోని కింద కోర్టులో బజాజ్ కంపెనీకి జుల్మానా పడింది ; పై కోర్టులో కొట్టేసారు ; ఇంకాపై కోర్టు కెళ్లగా బజాజ్ దే తప్ప న్నారు. ప్రాణం విసిగి, యిద్దరూ కోర్టు వెలుపల వాప్సందానికి వచ్చారు. బజాజ్ మాదిరి ధనం నీళ్ల ప్రాయంగా ఎందరు ఖర్చు పెట్టగలరు ?

“అమెరికా రాను, రాను, అవు మీది దూడ మాది, వెట్టు మీది ఫలం మాది అనే సిటికి తన పేటెంట్ సూత్రాలని పట్టుకొస్తున్నది. తమకి అనుకూలంగా మన పేటెంట్ కి అక్ట్ ని మార్చాలట 'ఇంపోర్టేషన్' అనే కొత్తమాటతో మనని వంబింప జూస్తున్నది” - అన్నారు సాయినాథ్. ఇది 30వ ఉపన్యాసం ఇంతదాకా 29 కాలేజీలలో ఈ విషయమై మాట్లాడారు. సభాధ్యక్షులు స్వామి నాథన్, రోటరీ అధ్యక్షులు సతీష్ రావు, మిగతా శ్రోతలతో బాటు ఎంతో శ్రద్ధగా ఆలకించారు. (Patent Folly అనే బుక్ లెట్ లో యిందుకు సంబంధించిన పూర్వాపరాలన్నీ వివరించారు సాయినాథ్. పది రూపాయలు మనయార్డర్ వేసే, కాపీలు వుంటే పంపుతారు (The

Indian School of Social Sciences, 5 E, ENSA Hutments, Mahanagara Palika Marg, Near Azad Maidan, Fort, Bombay 400 001.

..... 12

మైలాపూర్ అకాడమీ వారి 39వ వారికోత్సవ సందర్భంగా న్యూ వుడ్ లాండ్స్‌లో ప్రయిజ్ డిస్కంబ్యూషన్. సెక్రటరీ వీరరాఘవన్ స్వాగతం తెలిపారు; ఫెయిర్మాన్ యన్వి రాఘవాచారి, ప్రెసిడెంట్ యన్వి నరసింహన్ సభా కార్యక్రమంలో పాల్గొన్నారు. మద్రాసు రిఫ్రెసరీస్ మేనేజింగ్ డైరెక్టరు కృష్ణమూర్తి బహుమతి ప్రధానోత్సవానికి అధ్య

క్షత వహించగా, మదర్ థెరిసా విశ్వవిద్యాలయ ఉపాధ్యక్షురాలు యస్ లక్ష్మి, ఇండియన్ వోవర్‌సీస్ బాంక్ ఎగిక్యూటివ్ డైరెక్టరు కె సుబ్ర మణియమ్, మద్రాసు యూనివర్సిటీ రిజిస్ట్రార్ గోవిందరాజులు, ప్రయిజు లందుకున్న విద్యార్థిని విద్యార్థులను అభినందించారు. సాంఘిక సేవలోను, వికలాంగులను అదుకోవడంలోను, పేదలకు ఉచిత వైద్య సదుపాయం లోను, కాలేజీ స్టూడెంట్స్ ప్రతిభను గుర్తింపడంలోను, మద్రాసు పౌర జీవనంలో, మైలాపూరు అకాడమీది ఒక గణనీయమగు విశిష్ట స్థానం.

—యన్నార్ చందూర్

*****

‘జగతి’ చందా కూపను

2, కచేరి రోడ్డు - పి.బి. 2922

మైలాపూరు - మద్రాసు-600 004

ఈ నెల నుంచి 24 సంచికలు పంపగోరుతూ రు. 50/-కు (పై) బాంకు డ్రాఫ్ట్ లేదా పోస్టల్ ఆర్డరు లేదా మనియార్డరు రసీదు ఇందుతో జత పరిచినాను.

పేరు .....

అడ్రసు .....

.....

.....

తేదీ :

సంతకం

*****

జగతి - జులై 1992

35

*****

నళిని సిని క్రిమీషన్స్
పెళావికి ప్రేమ లేఖ
ప్రియురాలికి శుభలేఖ

కథానాయకుడు రాజా (రాజేంద్ర ప్రసాద్) పెళ్లాం కీర్తిని, ప్రియురాలు స్వాతిని (శృతి - సందిని) నేర్పుగా మేనేజ్ చేస్తూ, వారం రోజులు టూరుకి వెళినప్పుడు భార్యకు సినారె న్యాయలోలోను, ప్రియబాంధవికి వేటూరి సుందర రామమూర్తి వరవడి లోను కవిత్వంలో లెటర్స్ వ్రాసి, పొర బాటున అడ్రసులు తారుమారు చేయటంతో కొంపలంటుకుంటాయి. డ్రిలు మాస్టరు స్వాతి మసాలా టీ కోసం వెలుతురు రాక పూర్వమే జాగింగ్ కంటూ బయలుదేరుతున్న భర్త పట్ కాస్త సంశయాకుల చిత్తురాలవుతుంది స్వాతి. బాగా పొడెక్కాక మేలుకొలుపు పాడితేగాని లేవని ఈ పెద్ద మనిషి యింత పొద్దుబే, చీకటి తెరలు తొలగక ముందే బయటికి వెళ్తున్నాడంటే ఏదో కారణం వుండాలి. ఇంటి నొకరు సన్నాసి కూపీలు తీస్తూ వుంటాడు. రైలు కుదుపు లేనిదే రైద్ర పట్టని టికెట్ యినస్పెక్టర్, ముగ్గుర్ని (హిందీ, తమిళ, తెలుగు)

కటుకున్న ముద్దుల మొగుడూ పొద్దులగుండా ప్రయాణం చేస్తున్న కథ, ఈ ఉత్తరాల తారుమారుతో పాకాన పడుతుంది. గూబని గులాబ్ జామ్ చేసే తన యజమాని, డ్రిలు మాస్టరు స్వాతి వెంటపడుతున్నాడని సన్నాసికి తీలగా తెలుసు. లెటర్ బాంబు పుచ్చుకు కీర్తి తిన్నగా స్వాతి యింటికి వెళ్తుంది. ప్రధమకోపం చలా రాక, రాజాని ఒక దారిలో పెడతా నంటుంది స్వాతి. వారిద్దరూ కాలేజీ ఫ్రెండ్స్ - ఒకే ప్రాణంలా బతికిన భమ్మీ. స్టూడెంట్లవరో ప్రేమలేఖ రాస్తే, మా యిద్దరినీ కలిపి చేసు కుంటావా? - అని అడిగిన అల్లిరి సజ్జ. తనతో ప్రేమాయణం సాగి స్తున్న వ్యక్తి 'ఎలిజబుల్ యంగ్ మాన్' అనుకొన్నదే తప్ప, తన బెస్ట్ ఫ్రెండ్ భర్త అని తెలీదు స్వాతికి. ఇరువురు కలిసి ఆడిన నాటకంలో రాజా చిత్తుగా ఓడిపోతాడు. అయితే ఆ ఓటమిని వెన్నెలగా మారుస్తుంది కీర్తి. చట్టం కంటే సాంఘిక వాస్తవికత ముఖ్యం. హాస్యరస వల్లరితో ప్రేక్షకులని ఆనందింపజేసే ఈ చిత్రానికి దర్శకులు: రేలంగి నరసింహ రావు. నిర్మాణ నిర్వహణ; వడ్డే రమేష్.

Another Week in West Bengal

One evening as we returned from the Music Academy attending a concert, Saradamba told me, "Ten minutes back Sivsawmy Garu telephoned from Calcutta and he wants you to contact him immediately. It seems Malati got an award for her novel, 'Hrudaya Netri'"

A fortnight back Dr. Bala showri Reddy was here at Madras and he rang me up from somewhere expressing his inability to call on us, as he was taking the evening flight to Calcutta. He said he had come to Madras for some medical consultation to Mrs. Reddy (Subhadra). The family has been known to us since three decades. During the telephonic conversation Dr. Reddy mentioned that he had read 'Hrudaya Netri' and found it quite interesting. At that stage, never for a moment could I think that Malati's novel which appeared as a serial in VANITA Telugu Monthly and subsequently brought out by Sailaja Publications would achieve distinction at national level

to receive the prestigious Bharatiya Bhasha Parishad Award.

Anyway 1992 appears to have started with good augury. On the very first day of the New Year, I had to go to Visakhapatnam for the Bharat Cultural Integration Committee's Dance and Music Festival for National Integration. And on January 17, we left for Calcutta at the invitation of our bosom friends Radha and Sivaswamy and we had the unique opportunity of visiting Santi Niketan, Sundervans etc. On February 18 we were at Tirupati as Malati Chendur was to be conferred with an Honorary Doctorate of Letters by Sri Padmavati Mahila University, the fourth person to receive that honour, the first three being M. S. Subbalakshmi, Lakshmi Raghuramiah and Vasireddi Seeta Devi. On March 8, we were at Sreeharkota, the occasion being the International Women's Day - Malati Chendur addressing a gathering along with the

popular Tamil writer, Ms. Anuradha Ramanan.

To Calcutta again, in less than nine weeks we may have to go. Brooding over pleasant thoughts, I dialled and luckily I could get Sivaswamy who said: "Just now I received the good news and immediately I phoned up. This time Saradamba Garu also should accompany both of you. The award amount is eleven thousand and three first class fares." As I handed over the receiver to Malati, she was showered with most affectionate good wishes from the other end, both by Radha and Sivaswamy. Later we spoke to Balasubramanian Reddy who informed us that we should be ready for the journey to Calcutta in the last week of March, the award function being fixed for 28th and 29th of March.

Now I must tell you what this Bharatiya Bhasha Parishad is all about. Funded in 1980, its sole aim is to promote Indian Literature and Culture with an integrated approach. Indian Literature is in different languages, as we know, but it is essentially one and its oneness is emphasised by upholding certain fundamental

values that are near and dear to us from times immemorial. In Hindi and Bengali since the inception of the Parishad, in Rajasthani since 1984, in Punjabi since 1983, in Assamese since 1986, in Sanskrit since 1987, the Parishad has been giving awards for the outstanding creative writing in that particular language. Kannada, Tamil, Telugu, Malayalam, Gujarathi, Marathi and Oriya, come under the category of 'Other Languages.' As far as Telugu is concerned the first recipient was Dr. C. Narayana Reddy for 'Viswambhara' (1982), the second to Dr. Puttaparti Narayancharyulu for 'Srinivasa Prabandham' (1986) and now the third one to Dr. Malati Chendur for 'Hrudaya Netri' (1990). In the category of 'Other Languages,' the award is being offered once in every four years and this year the choice fell to Telugu language.

Of the lady-writers from South India, Smt. Rajam Krishnan bagged the award (Tamil - 1985), followed by Smt. Sivasankari (Tamil - 1989) and Smt. Malati Chendur happens to be the third in the list. She is the third recipient in the Telugu language as well

as the third one to attain this distinction amongst South Indian lady-writers. The award carries a cash prize of Rs. 11,000/- along with a memento and a shawl.

We left for Calcutta by the Howrah Mail of March 25, and the clerk at the ticket counter of Madras Central was nice enough to mark 'coupe' for us in the requisition slip. We particularly wanted a coupe, as we were carrying a wooden figurine of Lord Venkateswara and that art-piece should reach the destination intact. It was about four feet in height. We got it wrapped in cloth, fortified by nylon strings. It was only for the safe transit of this figure that we wanted a coupe. We were happy on seeing the Reservation Chart as the desired coupe was allotted to us and we felt grateful to the clerk who was so considerate to mark our slip with the word 'coupe'. She said we would get it, unless a VIP stood in the way. Fortunately for us no such mishap occurred.

With coffee at Vijayawada, breakfast at Nidadovole and sweets packet from Gangadharam and Bala at Rajahmundry, the journey was smooth. At Visakhapatnam,

Prasuna with lunch carrier and Chintu and Shoocha with filtered water bottles and sandwiches and enupatties for the night. With the attendant looking after our requirements if any, the travel was quite comfortable, though during daytime it was hot and sultry. After Berrampur the weather was pleasant and as we woke up, we were fast approaching the suburbs of Calcutta. Sundara Lakshmi who joined us at Visakhapatnam was in another bogie. As we got down on the Howrah Platform, Driver Khan was there to greet us (he was one of the two drivers during our earlier trip in January 1992) and with Sundari joining us, we came to the parking spot, where Driver Sukumar welcomed us with folded hands.

"Why two cars? One is enough for us," I said.

"Madam wanted both of us to go. If one fails, the other can spot the guests," said Sukumar.

We know Radha - she is extra careful in matters of this nature. Last time the driver failed to spot us. So, this time, one on to the platform and the other at the exit-gate. The bond between our two families is so deep-rooted that words fail to convey its freshness and fragrance.

To Sundari, it was somewhat new, while to us it was all quite familiar - the faces, the atmosphere, the roads and Nizam Place Quarters where the Sivaswamys were staying. We spent about ten days and shared several joys of adventure barely nine weeks back. Up we went to the third floor by lift and at the door was our charming hostess and unassuming, affectionate Sivaswamy.

"Nobody takes you as the Chief Commissioner of Income-tax and nobody takes me as Malati Chendur," says Malati to Sivaswamy quite often. An element of truth in her observa-

tion cannot be dismissed entirely.

Sipping hot coffee, we plunged into an endless world of conversation. where you pour out your thoughts and feelings without any hindrance. Men and Matters, Events and Episodes appear as fleeting white clouds on mental horizon. You listen and talk and talk and listen, a constant exchange of ideas between like-minded people.

"It is time for lunch" warned Radha and we dispersed to our rooms. (to be continued

—NR. CHENDUR

భగవంతునికి, భక్తునికి, అనుసంధానమైనది!

దర్బార్ బత్తి

MFRS:- అంబికా కెమికల్ ప్రొడక్ట్స్, ఏలూరు (A.P)

కైత్ర పుస్తకాలు

భాగవత కథా సుధ - మొదటి భాగం. రచన : పప్పు వేణుగోపాల రావు. ప్రచురణ : భాగవత తత్త్వ ప్రచార సమితి, కడప.... వెల : రు. 9-00.

‘భాగవతంలోని పద్యాలలో, పద్య పాదాలలో నోటికి ఒకటి రెండైనా రాని వాడు తెలుగువాడు కాడు - అంతటి కమనీయ రచనా శిల్పం పోతనది’ - అంటారు రచయిత పప్పు వేణుగోపాల రావు. ఇది అక్షర లక్షల కాలం కాక పోయినా అవి నిజంగా సువర్ణాక్షరాలు. ‘ఎవ్వనివే జనించు’.... పద్యం రాని మనిషి, తన భాష తెలుగు అని చెప్పకోవటం సిగ్గుచేటు.

అరణ్యాలలో కెల్లా ఎక్కువ పుణ్య మిచ్చేదీ, మునులతో నిండినదీ, ఫల పుష్పాదులు సమృద్ధిగా వున్నదీ నైమిశారణ్యం. రోమహర్షణుని కుమారుడు ఉగ్రశ్రవుని, అంటే సూతుని, శౌనకాది మహామునులు, నారాయణుని కథ చెప్పమంటారు. వేదోపనిషత్తులు, ధర్మశాస్త్రాలూ కంటే, సూటిగా హృదయానికి హత్తుకు, భక్తి మార్గం వైపుగా మనసుని తిప్పగల, కృష్ణుని గురించి, కృష్ణ-లీలల గురించి చెప్పమంటారు - అదే భాగవత పురాణం.

విష్ణువు దశావతారాల మాట అటుంచి, భాగవత కథనం ప్రకారం భగవంతునివి ఇరవైఒక్క అవతారాలు. ననత్కుమారునితో ప్రారంభమై బుద్ధుడు లేక కల్కి అవతారంతో ముగుస్తుంది. నారదుడు, పృథువు, మోహిని, వ్యాసుడు కూడా ఈ ఇరవై ఒకరిలో ఉన్నారు. వ్యాసుడు భాగవత రచన చేసి, తన కుమారుడైన శకుని చేత చదివిస్తాడు ; ఈ శకుడు పరీక్షిత్తుకి వెబుతాడు. నాలుగు వేదాల సారాన్ని పంపమ వేదమైన మహా భారతంలో చెప్పినప్పటికీ తృప్తికలగని వ్యాసుడు, నారదుని ప్రోత్సాహంతో, హరినామ స్మరణలోని అనిర్వచనీయానందానుభూతి చెబుతాడు. ‘హరి యను రెండక్షరములు హరియించును పాతకములు అంబుజనాభా....’

ప్రథమ స్కంధంలో శ్రీకృష్ణుడు భారత యుధానంతరం ద్వారకకు వెళ్ళడం, ఉత్తరకు పరీక్షిత్తు జన్మించటం, గాంధారి ధృతరాష్ట్రుల దేహత్యాగం, శ్రీకృష్ణ నిర్యాణం, కలిని పరీక్షిత్తు అదుపులో పెట్టడం, శమికుని కుమారుడు శృంగి యిచ్చిన శాపం, శకుడు పరీక్షిత్తు వద్దకు రావటం ఉంటాయి.

ఇక, ద్వితీయ స్కంధంలో పరీక్షిత్తు భక్తిమార్గం తెలుసుకోవడం, నారదునికి బ్రహ్మ, తను ఊర్ధ్వ లోకాలు ఎడూ అధో లోకాలు ఎడూ ఏ విధంగా ఏర్పడినవి సప్తధాతువులతో ప్రాణిని ఎలా సృష్టించినదీ చెప్పడం. భక్తజన పారిజాతమైన శ్రీహరి,.... సృష్టి స్థితి లయములు పరమాత్మకు 'అశ్రయం' అయితే, అధ్యాత్మిక, అధి దైవిక, అధి భౌతికములు జీవాత్మ లక్షణాలు కావడం, పురుషోత్తమని యోగనిద్ర - వీటితో ద్వితీయ స్కంధం ముగుస్తుంది.

భాగవత సారాన్ని, అందులోని కథా విశేషాలని నేటి పాఠకులు మెచ్చేటట్లు చెప్పారు పప్పు వేణుగోపాల రావు.

—క్షీరసాగరమ్

THE DREAM OF A POETESS and other Poems by Late Dr. B. Ramakrishna Rao. Published by B. Ranganath Rao, 3-4-139 Barkatpura, Hyderabad 500 027. Price : Rs. 5-00. (ఇంగ్లీషు పుస్తకం)

'నాన్నగారి పాతకాగితాలు వెతుకు తూండగా ఈ చిత్తు ప్రతి కనిపించింది. పూనె ఫెరువన్ కాలేజీలో (1919 - 1920) చదువుతున్న రోజులలో ప్రాసిన వై ఉండవచ్చు. ఇరవై యిరవైరెండేళ్ల ప్రాయంలో అనాటి విక్టోరియన్ భావాల ప్రతిరూపం కావచ్చు' - అన్నారు రంగనాథరావు ఈ కవితలని పరిచయం చేస్తూ.

'స్వాతంత్ర్య యోధునిగా, దేశ భక్తునిగా, తెలుగు వారందరూ ఒక రాష్ట్ర ప్రజలై ప్రగతి మార్గాన పయనించాలనే సంకల్ప చిత్తునీగా మన జాతి చరిత్రలో బూర్గుల వారి స్థానం ఎంతో ఘనమైనది. తెలుగు, సంస్కృతం, ఇంగ్లీషు, ఉర్దూ, పర్షియన్, అరబిక్, మరాఠీ భాషలు ఆయనకు తెలుసు. సంస్కృతంలో బాగా ప్రవేశం వుండటంవల్లనే, కనక ధారాస్తవము, సౌందర్య లహరి తెలుగు చేశారు. మానసికానందం కోసం ఆయన రాసుకున్న పొయిత్రి లో భావుకత, మార్మికత వున్నాయి' - అన్నారు 'ముందు మాట'గా అడపా రామకృపారావు.

కళు తెరిచే కలగంటున్నాను - చర్మ చక్షువుకి తెలియనిది మనోనేత్రం వీక్షిస్తోంది - తేనేలొలికే ఆ పిలన గ్రోవి ముప్పొద్దులా వింటున్నా, తనివి తీరదే అనుకుంటుందట రాధ - విశ్వ ప్రభువు దోబూచు లాటలో అడవిపక్షుల అనురాగ శృతి, మలయ పవనపు మంద్ర స్వరం - గండ శిలలు గుండె గానానికి ద్రవించిపోగా, మంచుబొట్టు తామరాకుకి అందమిస్తాయి - క్రూరమైన గాలి సుగంధాన్ని మోసుకొచ్చే దూత - దేహ, ఈ కాయమూ మనసూ నీవైనప్పుడు, నేను సమర్పించుకోగల దేమున్నది ? డెబ్బయ్యేళ్ల క్రితం ఒక కవితా హృదయం అల పించిన రాగమాలిక.

—సుమతీ సాగర్

జూలియన్

అన్నపూర్ణ రెడ్డి

గడిచిన కథ : డాక్టర్ మల్లోత్రా 'కాజిర్ లోలిటా'కు మిత్రులు రాజేష్, షార్మిల వచ్చారు సూతన సంవత్సర వేడుక సందర్భంగా, మిత్రత్రయం ప్రతి మ్యూయియర్ కి విధిగా కలుసు కుంటారు. ఈ సంవత్సరం మల్లోత్రా మేనకోడలు సునీత కూడా ఉంది. అగంతకునిలా నచ్చి అతిథ్యం పొందు తున్నాడు జూలియన్.... ఇక చదివండి

“అంకుల్, మీరంతా... ఇయర్ ఎండింగ్ అని నన్ను అట పట్టిస్తున్నారు కదూ!...” చివ్వున పైకిలేచింది ... “ఊ... అట్లానే నేనూ పూరు కొంటున్నాను... ఆ... లేక పోతేనా” తర్రనితో బెదిరించింది.

“ఎ వయసుకా ముచ్చట బేబి...” నెమ్మదిగా పలికాడు మల్లోత్రా చిన్నముల్లును అందుకొని ఓడించి ముందుకు సాగాలని... పరుగులెట్టి వస్తోంది... పెద్దముల్లు... చిన్నముల్లు వన్నెండు దగరగా జరిగింది.

అనాహూతుడిలా పొగమంచు తెరలు తెరలుగా తెరచి వుంచిన గుమ్మం గుండా లోనికి అడుగు పెట్టి గదిని నింపి సువాసనలను పంచి పెట్టింది.

మంచు వెనుక... దునిట అకారం... మనక మనకగా వుంది.

“ఎ వ ర డీ!” - తల్లింబాడు డాక్టర్ మల్లోత్రా.

“డాక్టరు కోసం వెదుక్కుంటూ అ ర రా త్రి లో ఇంకెవరొస్తారు... మూడ్ పాడు పాడు బేసేట్లన్నాడు” విసుక్కున్నాడు రాజేష్.

అవతలి వ్యక్తి బదు లే మీ బెప్పలేదు.

‘కౌన్ హై... క్యా ఛాహియేతుమే?’ “.....”

“హు ఈజ్ దట్?” కాస్తగట్టిగా మల్లోత్రా. అందరి కళ్ళూ అగంతకుని వైపు తిరిగాయి.

‘ఐ యామ్... ఎ ట్రావెలర్... పొలైట్ గా బదులిచ్చి, ‘మే... ఐ కమిన్, సార్’

లేబి ఎదురేగి.... “మోస్ట్ వెల్ కమ్ మై డియర్ సర్.... ప్లీజ్ కమిన్”.... అన్నాడు ప్రసన్న వదనంతో డాక్టర్ మల్లోత్రా.

“థాంక్యూ, వెరీమచ్, సర్....” అంటూ చికిలించి హాలంతా కలియ చూచాడు అగంతకుడు.

“దిస్ ఈజ్ డాక్టర్ షార్మా.... వెట్ డాక్ ప్రం గుజరాత్ దిస్ ఈజ్ మిస్టర్ రాజేష్ బిజినెస్ మాగ్నేట్ ప్రం అంధ్రా అండ్ దిస్ ఈజ్ మిన్ సునీతా.... మై సీన్” అంటూ పేరు పేరునా పరిచయం చేశాడు.

“గౌడ్ టు మీట్యూ సర్స్” - తల వంచి మర్యాద పూర్వకంగా అభివాదం చేశాడు అగంతకుడు.

“బెద బై.... ఐ యామ్ డాక్టర్ మల్లోత్రా.... లోకల్ ఫిజిషియన్ అండ్ సర్జన్” అంటూ స్వపరిచయం చేసుకున్నాడు.

“ఐ థాట్ సో సర్” - కళ్లు వికిలించి గమ్మత్తుగా నవ్వాడు.

“ఐ యామ్ జూలియన్.... టూరిస్ట్.... అండ్ ఐ లాస్ట్ మై.... వే”.... అంటూ తన గురించి చెప్పుకున్నాడు.

అచ్చరలు అందానికి మారుపేరు అంటారు. ప్రబంధనాయికల్ని అచ్చర అందాలను తలదన్నే అందాలతో వరిస్తారు కవులు....

పూవింటి దొర ఎలా వుంటాడో.... ఈహిందడమే! విలక్షణ అందంతో జూలియన్ ప్రతి ఒక్కరినీ ఆకట్టుకున్నాడు.... ముఖ్యంగా సునీతను....

దేహచ్ఛాయ గులాబి కలిసిన దంతం వన్నెలో నిగారిస్తోంది.... బ్రహ్మదేవుడు ఏమరుపాటున ఓ అందాల భామను అబ్బాయిలా రూపుదిద్దడా అన్న భ్రాంతి కలుగుతోంది... వోంట్యూ సిడాన్ మిస్టర్ జూలియన్.... సోఫా చూపిస్తూ.... మరి

కొద్ది నిమిషాల్లో క్రొత్త సంవత్సరంలో అడుగిడబోయే ఈ శుభ సందర్భంలో.... మీ రాక మాకు చాలా సంతోష దాయకం....’ అన్నాడు డాక్టర్ మల్లోత్రా....

(జూలియన్ తోడి సంభాషణ అంగంలో అని గమనిక)

దట్స వెరీ నైస్ అఫ్ యూ డాక్ సింగిల్ సోఫాలో రిలాక్సింగ్ గా కూర్చున్నాడు జూలియన్.

రెండు వేతులూ రెండు సోఫా హాండిల్స్ మీద వేసి కాలు మీద కాలు వేసుకొని వెనక్కు జేరగలబడి కూర్చున్నాడు. తొడుక్కున్న సూట్ మెటరియల్ ఏదో తెలియడం లేదు. కానీ క్రీమ్ కలర్ లో పాముకుబుసంలా వుంది. బూట్లూ ఇంచుమించు అదే రంగులో వున్నాయి. సర్వ సాధారణ క్రాప్.... వెంట్రుకలు నిండు బ్రౌన్ రంగులో వున్నాయి. కనుబొమలు.... కనురెప్పలు అదే రంగులో వున్నాయి. కంటి పాపలు బ్లూ రంగులో నీలాలా మిలమిల లాడుతున్నాయి. అంత రాత్రిలో కూడా నీట్ గా షేవ్ చేసిన గడం.... రైటు కాంతిని రిఫ్లెక్ చేస్తోంది.... హెడ్ వెన వేతి వెళ్లి, ఆరోగ్యవంతమైన గోళ్లు....

డాక్టర్ మల్లోత్రా ఇంట అతిథులకూ అభ్యాగతులకు కొదువలేదు.... చెప్పా పెట్టకుండా రావడం. నాలుగు రోజులుండి వెళ్ళడం.... మామూలే... డాక్టర్ మల్లోత్రా.... కేవలం డాక్టర్ కాదు, మంచి మాటకారి.... స్నేహశీలి. ఆయన చుట్టూ ఎప్పుడూ.... స్నేహ

తులు, ఆశ్రితులు.... మామూలే.... సునీతకు.... మేనమామ అలవాటు అభిరుచులు క్షుణ్ణంగా తెలియడంతో, ఎంత రాత్రిలో గెస్తులు వచ్చినా వారిని జాగ్రత్తగా పలకరించడం అలవాటైపోయింది.

జూలియన్ లాటి అపురూపమైన వ్యక్తిని.... చూస్తోంది అర్ధరాత్రి. అతిథి వయసు సుమారు ఎంత వుంటుందో! అంచనా వేయడానికి విఫల ప్రయత్నం చేయసాగింది సునీత.

‘వేబీ.... హాట్ గా.... స్పెషల్ కాఫీ’.... మేనమామ నోటినుండి మాట వెలువడం ఆలస్యంగా లోని కెళ్ళి వెంటనే తీరిగొచ్చింది సునీత.

సాయంత్రం నుండి బటర్.... యజమాని ఏది కోరితే అది విసుగూ విరామం లేకుండా అందిస్తూనే వున్నాడు. ఫోక్రా నందు ఖాళీపేట్లు, క్రోకరీ తీసేస్తూనే వున్నాడు.

ట్రాలీలో కాఫీ పాట్, స్నాక్స్.... తెచ్చి అందరికీ అందుబాటులో వుండేటట్లు ట్రాలీ మధ్యగా వుంచి లోనికి తప్పకున్నాడు బటర్.

పొగలు సెగలు కక్కే కాఫీ కప్పులో పోస్తూ.... అగంతకుని వైపు ప్రశ్నార్థకంగా చూచింది సునీత.

షుగర్ క్యూప్స్ కప్పులో వేయబోతుంది.... “సింగల్ క్యూప్... నో.... మిల్క్ ప్లీజ్!” అన్నాడు చిరు నవ్వుతో... అలా నవ్విసపుడు తళుక్కుమన్న పలువరస అమరికకు, ఆ తెల్లదనానికి అచ్చెరు వొందింది సునీత.... ఏ కంపెనీ టూత్ పేస్టు

మోడలో? - అనుకుంది మనసులో. తలా ఒక కప్పు కాఫీ అందించి, తనూ ఒక కప్పు కలుపుకుంది....

“వేబీ.... కొద్ది నిమిషాల్లో.... ఈ సంవత్సరం వెనకబడి పోతుంది... క్రొత్త సంవత్సరానికి నాందీగా నీ కమ్మని సంగీతంతో ఆహ్వాన గీతిక ఆలపించాలి తల్లీ” - కుడివేయి తల మీద వేసి నిమిషాడు మల్లోతా.

గతంలో.. ప్రెండ్స్ ముగురే కాలక్షేపం చేసేవారు. ఈ సారి.... సునీత కాకుండా,.... అగంతకుడు మిస్టర్ జూలియన్ కూడా వుండడంతో... మరి కాస్త హుషారన్పించింది.

‘ఓకే... అంకుల్.... మీ ఇషం’.... అంటూ.... కాఫీ గబగబా గొంతులో పోసుకొని, హాల్లో... ఓ ప్రక్కగా వున్న పియానో కేసి నడిపింది.

ఆ పియానో ఎప్పుడూ అక్కడ చూడమే కానీ దాన్ని ఎవరు వాయిస్తుంటారో తెలియని రాజేష్, డాక్టర్ మార్కాలు సంగీత కారిణి ఎవరో తెలుసుకున్నాక సర్దుక్కుర్చున్నారు.

పియానో దగ్గరగా సూల్ లాక్కొని.... ప్రక్కనే బల్ల పోరుగు లోంచి సంగీత రచనను తీసి.... ఎదురుగా కివ్ తగిలించింది.

చేతివేళ్ళ అలవోకగా రీడ్స్ మీద కదిలించింది. పియానో పర్ఫెక్ట్ ట్యూనింగ్ లో వుందనడానికి నిదర్శనంగా ఖంగున మోగాయి రీడ్స్.

అదమరచి వున్నవేళ, వెన్నుమీద సుతారంగా రాస్తూ చక్కలిగింత పెట్టి నట్టి అనుభూతి కలిగింది శ్రోతల్లో.

బెథావెన్.... బాక్.... మొదలైన వారి సంగీత రచనను మొదట వాయిచి.... న్యూయియార్కు పాడుకో దగిన గీతాలు కొన్ని.... ఒకదాని వెనుక ఒకటి.... వాయిచడంలో తీనమైంది.... సునీత.... పియానో నుండి వెలువడిన శబ్దతరంగాలు అలలు అలలుగా హాలంతా ఆక్రమించాయి.... మరి కాస్సేపటికి.... ఆ నిండిన హాలు నుండి వెలికి వచ్చి ఆ చుట్టుపట్ల నిండిన నిశ్శబ్ద నీరవంలో చైతన్యాన్ని కల్గించింది.

ఆ అమ్మాయి.... సూలుమీద కూర్చున్న భంగిమ.... సంగీతంలో తీనమై.... వాయిచే తీరులో.... ఆమె స్టిమ్ ఫిగర్.... లాలిత్యం ఉటి పడేలా అటూ ఇటూ ఉగుతూంటే, మైమరచి కూర్చుండి పోయారు.

లోపలి గుమ్మాల వద్ద.... కుక్, బట్లర్.... మాలి, సర్వెంట్స్.... అలా.... స్పెల్ బౌండ్ గా, నుంచుండి పోయారు....

జూలియన్ ముఖంలో.... అదో లాటి అనిర్వచనీయమైన.... భావన.... బహుశా.... విదేశాల్లో.... వినే సంగీత బాణీలు ఇండియాలో అందునా మారు మూల కొండప్రాంతంలో వినడం ఆశ్చర్యం కల్గించినట్లుంది.

కూర్చున్న బోటు నుండి.... లేచి వచ్చి సునీతకు దగ్గరగా నుంచుని “మిస్ సునీతా యూ ఆర్ వండ్రఫుల్ .... థాంక్యూ సో మచ్ ఫర్ ద నైస్ మ్యూజిక్.... ఇట్స్ ఎ రేర్ అపర్చుని

టీ ఫర్ మి.... ఐ రియల్లీ ఎంజాయ్డ్ ఇట్” అంటూ.... పియానోకు అనుకున్నాడు.

వేతులు ఒడిలో వుంచుకొని... ఓ మారు తలెత్తి చూచి... సిగ్గుగా తల వాల్చుకుంది సునీత.

“నిజంగా నాకు మ్యూజిక్ అంటే తెలియదు. కానీ... నేను... చాలా అదృష్టవంతుణ్ణి” - రీడ్స్ మీద చేయి ఆడించాడు...

ఆ యువ జంట... అలా... ఒకరి కొకరు... సన్నిహితంగా... వుండడం చూస్తూంటే... ఆ దృశ్యం... ఎందుకో చాలా సచ్చినట్లనిపించింది మల్ట్రాకు... త్వరలోనే... మంచి... సంబంధాన్ని చూచి... సునీత నొక ఇంటి దాన్ని చేసేయాలని... అప్పుడు వాళ్ళిద్దరూ... ఈలా సన్నిహితంగా వుంటే, చూచి తరించాలన్న కోరిక ఎదలో బలపడింది.

పెద్దమ్మలు చిన్నమ్మలును కప్పేసింది... రంగు రంగున పన్నెండు కొట్టింది... ఆ నాదం హాలంతా మారు మ్రోగింది... అందరి గుండెల్లో పులికింతలు.

“ఫేర్వెల్ టు ద బెట్ గోయింగ్ ఇయర్ అండ్ వెల్ కమ్ టు ది హాపీ న్యూయియార్” అని లేచి ఒక్కక్కరినీ విష్ చేస్తూ... కరవాలనం చేస్తూ మిత్రులను హాగ్ చేసుకున్నాడు డాక్టర్ మల్ట్రా...

ఇన్ టర్న్... డాక్టర్ మల్ట్రాతాకు నూతన సంవత్సర శుభాకాంక్షలు తెలిపారు మిత్రులు.

స్కూల్లో... నూతన సంవత్సరానికి నాంది పలికే ఒక పాటను పియానో మీద వాయించింది సునీత...

క్రాంతరకం స్వీట్స్, మిల్క్ షేకి వున్న ట్రాలీని మధ్యలో వుంచి వెళ్ళాడు బట్లర్.

సునీత, జూలియన్లు వచ్చి యధా స్థానాల్లో కూర్చున్నారు.

స్వహస్తాలతో అందరికీ స్వీట్స్ అందించాడు డాక్టర్ మల్ట్రా.

ఒక స్వీట్ను మేనమామ నోటికి అందించింది సునీత...

“మిస్టర్ జూలియన్.... ఈ నూతన సంవత్సర ప్రవేశ శుభ సందర్భంలో... మీరు.... మీ ఇంటికి దూరంగా వున్నందుకు బాధపడుతున్నారా....” అన్నాడు రాజేష్.

‘నా ... మిస్టర్ ట్రా...జే...మ్....’
ఓ మాదిరి యానతో వాత్సిపలుకుతూ ... నో డాట్ డేరిజ్ నో పేస్ లైక్ హెళామ్ కానీ దిస్ ఈజ్ సమ్మిటింగ్ యు నీ క్ ఎక్కుపీరియన్స్ ఫర్ మి.... నిజం చెప్పాలంటే ఇంతటి ఆత్మీయత.... ఆప్యాయత కలిగిన మనుష్యుల మధ్య అందులోనూ అపురూపమైన అందగత్తె.... ఆతిథ్యంలో ఐఫీల్ ట్రైబ్లోఎట్ హూమ్... థ్యాంక్యూ థాంక్యూ సో మచ్” అన్నాడు...

అతని మాటల్లో దామకోలేని నిజాయితీ వెల్లడైంది... “వెల్ లేడీస్ అండ్ జెంటిల్మాన్... ఇప్పటికి సెలవు తీసుకుందాం.... మళ్ళీ ఉదయం నుండి బిజీ ప్రోగ్రామ్ వుం

టుంది...” అంటూ అందరి వంకా మావాడు డాక్టర్ మల్ట్రా...

“అమ్మ... బేబీ... మూడవ నెంబరు గదిలో మిస్టర్ జూలియన్కు ఏర్పాటు చేయి...”

“మిస్టర్ జూలియన్... అక్కడ వార్ రోడ్లో మీకు కావాల్సిన వేంజ్ ఆఫ్ లినిన్ వుంటుంది. హాప్ ఎ నైస్ నైట్స్ రెస్ట్.. సీ యూ ఇన్ ద మాణింగ్... గుడ్ నైట్ ఎప్రిబిడి”... మల్ట్రా... అన్నాడు.

“గుడ్ నైట్ కాదోయ్ మిత్రమా గుడ్ మాణింగ్ అనాలి” - నవరించాడు డాక్టర్ షార్మా.

నవ్వులతో హలంతా దదరిలింది... మెట్లెక్కి.... ఎవరి గదికి వారెక్కి తలుపు వేసుకున్నారు...

3

నిద్రలేచి వేశకు...

షాంపూవేసుకు ముడిగా ఆరిన జుటును... పొందికగా దువ్వి వదిలేసింది. లెమన్ ఎలో నిటెడ్ స్ట్రెబ్ పేంటు, అదే రంగు స్ట్రీప్లెస్ స్ట్రెటరు వేసుకొని... తగ మేకప్తో... అప్పుడే వచ్చిన ‘ఎలో అమరిలో’లాగ సువాసనలు వెదజల్లుతో హాల్లో రాత్రి అస్తవ్యస్తంగా పడున్న వస్తువులను పొందికగా అమర్చుతూ... వుండి పోయింది సునీత.

టు ఇన్ వన్ నుండి బిస్మిల్లా ఖాన్ షహనాయ్ వాద్యం... మంద్రంగా విన్నడుతోంది.

వైట నుండి డాక్టర్ మల్లాత్రాను
 చూడవచ్చే గెస్ట్ రద్దీని, అతిథి
 మర్యాదలను.. ఎదుర్కోడానికి రనా
 యీలో అన్ని ఏర్పాట్లూ సరిగా
 వున్నాయో లేదో చూచుకోవడానికి
 లోనికి వెళ్ళింది.

ఆలోగా కుర్తా పైజమా సైటరు
 ధరించి రాజేష్... వెల్ పేంటు మీద
 అలిష్ గ్రీన్ పుల్ వోవర్ ధరించి
 షార్టా... కేవలం కుర్తా పైజమా
 ధరించి జాలియన్... తెల్ల షర్టు, స్పృష్
 కలర్ పేంటులో టక్ చేసి... మెడకు
 గళ మఫ్లర్ చుట్టి డాక్టర్ మల్లాత్రా...
 క్రిందకు దిగివచ్చారు...

“గుడ్ మాణింగ్ అండ్ గుడ్ డే
 ఎవీబిడి” - అందరినీ కలియ జూస్తూ
 విష్ చేశాడు మల్లాత్రా...

కాడలు రెమ్మలతో కతిరించిన
 రకరకాల గులాబీలు జాగ్రత్తగా పట్టు
 కొని... సింహ ద్వారం దాటి లోని
 కొస్తూ ‘హాల్లో ఎవీబిడి’ అంది సునీత.

రాత్రి నూటులో చూచిన ఆగంత
 కుడు జాలియన్ “గుడ్ మాణింగ్
 ఎంగ్ లేడీ” అంటూ విష్
 చేశాడు. అతనెందుకో... అందరిలా
 కాకుండా విలక్షణంగా వున్నాడనిపిం
 చింది... ఒక్కక్షణం... అతని
 కళ్ళతో... కళ్ళ కలిపింది... అయ
 స్కొంతంలా... తోచాయి అతని
 చూపులు...

ప్రేక్ ఫాస్ట్ చేస్తుండగానే... మాలి
 ...న్యూస్ పేపరు రెండు తెచ్చి...
 హాల్లో బల్ల మీదుంచేశాడు.

ఓ పేపరు చేతిలో వుండుకొని
 హెడ్డింగ్స్ చూస్తూ ఓ దగ్గర ఆగి
 పోయింది...

ప్రేక్ ఫాస్ట్ ముగించి కాఫీ కప్పు
 చేత్తో వుచ్చుకొని హాల్లోకి వస్తూ “ఏమి
 టమ్మా బేబీ... ఏదైన ఇంటరిసింగ్
 న్యూస్...” అన్నాడు డాక్టర్
 మల్లాత్రా...

“పేపరు చేతికి అందుకోవాలిగాని
 ప్రతి హెడింగూ స్పెషల్!”
 అన్నాడు రాజేష్.

“ఎస్... ఎక్కడా అన్యాయాలు...
 అక్రమాలు.... మానభంగాలు ....
 దోపిడీలు, హత్యలు.... ఒకరినొకరు
 దుయ్యబట్టు కోవడాలు... మానవ జాతి
 ఎటు పయనిస్తుందో కూడా తెలియడం
 లేదు.... స్వదేశీ వారిలూ అంతే
 విదేశీ వారిలూ అంతే.... మనసు
 లోని ఆవేదనను మాటల్లో వెలిబు
 వ్వాడు కాంతి దేవ్ షార్టా.

“అంకుల్.... ఈ రోజు నిజంగా...
 బాలా మంచి వార్త వుంది, అంకుల్....
 UFOను ఎవరో... పొలాలో పని చేసు
 కొని వాళ్ళ చూశారట” - అంది సునీత.

“వ్యాట్ UFOను మన దేశంలో
 చూశారటనా? ఈ పిచ్చి మనకూ
 పట్టుకుందన్న మాట!” - షార్టా
 తీసిపారేశాడు.

“ఏం.... మన దేశంలో వాళ్ళకు
 కళ్ళలేవా?.... నిజంగానే చూశారేమో
 ....అందుకే వెప్పివుంటారు” - అన్నాడు
 మల్లాత్రా.

“అనలు.... UFO అని కొన్ని
 సంవత్సరాలుగా విదేశాల్లో అనడమే!

వాటి గురించిన రహస్యాలు చేదించడానికి ప్రాజెక్టులు కూడా నెలకొల్పారు. మరి ఇంతవరకూ అవన్నీ కట్టుకథలుగానూ, ఫెయిరీ టేల్స్ గానూ మిగిలి పోయాయేగాని ప్రయోజనం శూన్యం...."-అన్నాడు పార్మా.

"మన వాళ్లు.... ఏ మిలిటరీ స్టేషన్లో, లేక మీటియరాలజికల్ బెలూన్స్ ను చూచి భ్రమపడి వుంటారనడంలో సందేహం లేదు".... తేల్చేశాడు రాజేష్.

"సరే.... అదలా వాదిలేయే అసలు UFOలు అనేవి నిజంగా వున్నాయా? అనేది ప్రశ్న"- డాక్టర్ మల్లాత్రా కాఫీ కప్పు ప్రక్కన వుంటే అన్నాడు.

"ఈండే వుంటాయి మామయ్యా.... మనిషి రాతి యుగం వాడు కాదు. రాకెట్ యుగాని కెగబాకిన వాడు. తన చుట్టూ ప్రపంచమే కాకుండా అంతరిక్షాన్ని శోధించాలన్న తపనే కాకుండా, సౌరకుటుంబంలోని గ్రహాలను వాటి వాటి భౌతిక గుణాలను, అందులో నివసించే ప్రాణకోటి విహరాలనూ తెలుసుకోవాలన్న ఆకాంక్షతో అంతరిక్ష నౌకలను, ఎక్స్ ప్లోరర్లను ప్రయోగిస్తూనే వున్నాడు.

'చందమామ రావే, జాబ్లి రావే' అని పాటపాడుతూ చల్లని చందమామను చూపించి పసిపాపాయిని లాలించి నిద్రపుచ్చడమే తెలిసిన మన తల్లులకు సైతం... చంద్రుని మీద మానవుడు కాలానడం, విజయ పతా

కం ఎగరేయడం.... అక్కణ్ణుంచీ భూమ్మీదకు మాట్లాడం... బొలదన్నట్టు చంద్రగ్రహం మీదనుండి శిలలనూ మట్టిని తీసుకొని రావడం... తెలుసు.... ఇప్పుడేమో మిల్కివేలో వున్న నక్షత్ర కూటాలలో జీవకోటి వున్నదా?.... వుంటే ఆ బుద్ధి జీవులు మనకన్నా తెలివైన వారనీ.... వారిని వెదికి పట్టుకొని.... సంబంధ బాంధవ్యాలు పెంపొందించుకోవాలని తమ విజ్ఞానాన్ని అంతా వినియోగిస్తున్నారనీ తెలిసిందే కద మామయ్యా.... అస్ట్రోఫిజిస్ట్.... అస్ట్రోనమిస్ట్ ప్రతిరోజు ఓ కొత్త ఫార్ములాను కనిపెట్టడం కాస్మోసియల్ కాన్ స్టెంట్ ను క్రమబద్ధం చేసి... ధృవీకరించడంలో ఎంతో మంది మేధావులు.... కోపర్నికస్ కాలం నుండి కూడా నేటి వరకూ తమ మేధను కాచి వడబోస్తూనే వున్నారు!"

నిలకడ లేకుండా వెప్పకుపోతున్న సునీత వైపే కళ్ళప్పగించి, నోరు వెళ్ళబెట్టి, వింటూండి పోయారు మిత్రులు ముగ్గురూ.

జూలియన్ మాత్రం చిరునవ్వులు విందిస్తూ రెప్పవేయకుండా చూస్తూండి పోయాడు.

"మా వెల్లి చనిపోతే.... నిన్ను ఈ భుజం మీద జోకాట్ల నిద్రపుచ్చడమే తెలుసు... మీ అత్తైయ్య కోప్పడితే నీ కంటిలో మెరిసే తడిని తుడవడమే నాకు తెలుసు. కానీ, అమ్మా నీవు.... అంత విజ్ఞానాన్ని ఎక్కడ సంపాదించావు." - ప్రక్కనే కూర్చొని వున్న

సునీత కభిముఖంగా తిరిగి దగ్గరగా పొదువుకొని శిరస్సును చుంచించాడు డాక్టర్ మల్ట్రా.

“అదేమిటి మామయ్యా, ఇందులో .... నా గొప్పేమీ లేదు.... ఈ రోజుల్లో స్కూళ్లలో.... అటు లైబ్రరీ లలో కాస్టోన్సు గురించి సౌరకుటుం బాన్ని గురించి విషయాలెన్నో ఎన్నో తెలుసుకోవచ్చు!”

“గొడ్ మధ్య కూర్చోని అదే లోకంగా భావించి నా అమూల్య కాలాన్ని బాలామట్టుకు వృధా చేస్తున్నా నన్నమాట! డామిట్.... ఈ దహా ఈరెళ్ళితే సరాసరి లైబ్రరీకి వెళ్ళి మెంబర్షిప్ కార్డు తెచ్చు కోవాలి!” అవేశంగా పలికాడు డాక్టర్ పార్కా.

“హూర్ యు డాక్!” - సమర్థించాడు రాజేష్.

“మిస్టర్ జూలియన్.... విన్నారుగా .... అసలు అంత రిక్లాలో పయనించి దిగి వచ్చిన వారు విదేశీయులు.... ఈ ఫ్లయింగ్ ఆబ్జెక్ట్స్ అనేవి నిజంగా గ్రహాంతరవాసులు మనలాగే వెదు క్కుంటూ భూమ్మీదకు వచ్చినవారై వుంటారంటారా?” - మల్ట్రా ప్రశ్నించాడు.

తల అదోలా విదల్చి.... భుజాలెగురేసి అన్నాడు; “భూగ్రహ వాసులకు ఇతర గ్రహాలకు వెళ్ళాలన్న క్యూరియాసిటీ వున్నట్టే ఇతర గ్రహ వాసులకూ గ్రహాంతర వాసులకూ క్యూరి యాసిటీ వుండడంలో తప్ప

లేదు కదా?” - సునీత వెపు చూస్తూ, సునీత కూడా ఆ నీలి కళ్ళతోకై చూస్తుండిపోయింది. ఆ నీలి పాపలు .... కదలుతూండడం గమనించింది.

“అఫ్కోర్న్.... మనిషి సంకల్పానికి సైన్స్, టెక్నాలజీ.... రెండూ రథ సౌరధులై నిలుస్తాయి.... కాబట్టి మనిషి సాధించగలడు....” అన్నాడు, డాక్టర్ మల్ట్రా.

“మనిషి సాధించినట్టే ఇతర గెలాక్సీ వాసులైన ఇంటెలిజెంట్ బీయింగ్స్ సాధిస్తూనే వుంటారనడం లో.... సందేహం లేదు!” - తాపీగా బదులిచ్చాడు జూలియన్.

“కాని.... మిస్టర్ జూలియన్.... సౌరకుటుంబాల్లో వున్న తొమ్మిది గ్రహాలలోకి భూమి మీదే జీవకోటి వున్నట్టు ఇప్పటికి మనకు నిర్ధారణగా తెలిసిన విషయం! ఇతర గ్రహాల మీద ఇంకా నిర్ధారించవలసి వుంది!”

“అందుకే... మానవులు... ఇంకా వైజ్ఞానికంగానూ టెక్నలాజికల్ గానూ చాలా ఎదగవలసి వుంది, మిస్ సునీతా!”

“అంటే అంతరిక్ష గ్రహాల్లో ప్రాణి కోటి వెదకడానికి భూమ్మీద జాప్యం జరుగుతోందనా?”

“కాదు! భూమ్మీద సైంటిస్టులు అనుకొంటున్నట్టు స్ట్రానెడ్స్ అన్నింటిలోనూ కొన్నే ప్రాణికోటి జీవించడానికి అనువైనవి.”

(ఇంకా వుంది)

కవి
హాస్య

లీడర్

బాధారహిత

ఆర్థికమును స్థిరము

90 సంవత్సరములుగా

ఇచ్చుచున్నది.

ఉచిత వైద్య సలహాకు ఈ మాసము

మీ వ్యాధి వివరములతో పంపండి

©

తయారుచేయువారు

కేసరీ కుటీరం (ప్రైవేట్) లిమిటెడ్

రాయపేట, మద్రాసు-600 014.

విజయవాడ : సీతారామ జనరల్ స్టోర్స్ ఏజెన్సీస్,

విజయవాడ - 1 - సికిందరాబాద్

© క

KAGATI, Telugu Monthly ... Edited, - Printed and
Published by NR Chendur at MANASA PRESS, No 2
Kutchery Road, Mylapore, Madras 600 004